

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ÎN ACEST NUMĂR:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

*Contemporanii noștri
despre ei înșiși*

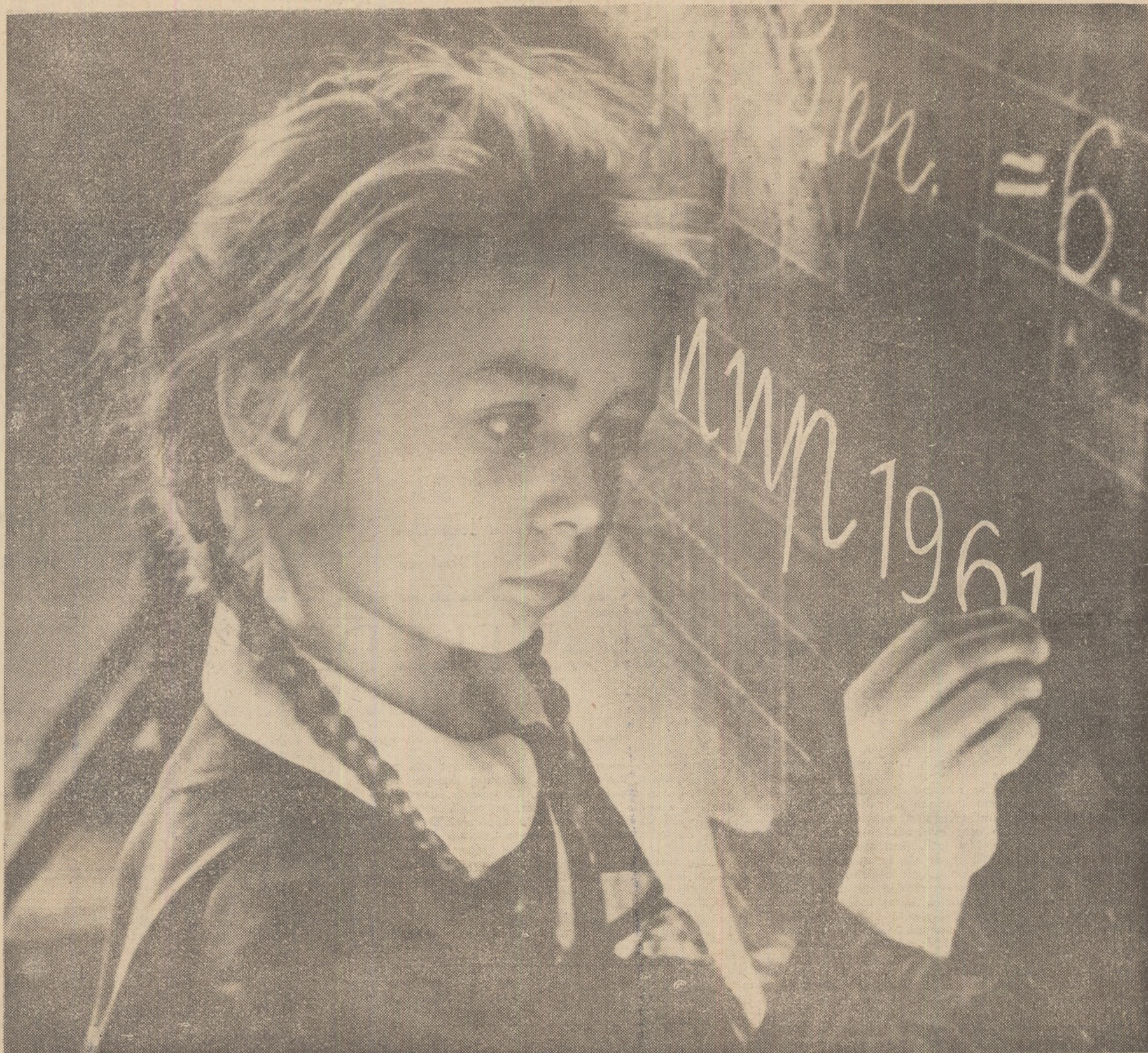
de Silviu Podină (pag. 4)

ALBUMINA ARTIFICIALĂ

de Radu Nor (pag. 8)

Miturile cinematografului
occidentale

de M. Sturua (pag. 9)

Ceea ce dorim cu toții : 1961 să aducă victoria Păcii

ANUL XVII
6 Ianuarie 1961
12 PAGINI
1 LEU

1
(825)

SCRISORILE LUI VIȘNEVSKI

Zak

sau

Muzica

esen de Hariton

Recent s-au implinit 60 de ani de la nașterea dramaturgului Vsevolod Vișnevski, autorul nemuritoarei „Tragedii optimiste”. Cu acest prilej „Komsomolskaia pravda” a publicat câteva scrisori adresate de Vișnevski prietenei sale M. Angarskaia. Scrise la date diferite, ele sînt un patetic document despre un mare artist-cetățean și tribun, care a vibrat ca o coardă sensibilă la toate evenimentele vremii sale.

Prima scrisoare datează din aprilie 1944. A fost scrisă puțin după ce Leningradul, eroica metropolă a nopților albe, a sfârșit cătușele blocadei: în câteva rînduri Vișnevski schițează un zăduitor tablou al orașului care a rezistat unor cumplite încercări și în care oamenii vlăguși de aproape trei ani de chinuri inumane, înimaginabile, își adună toate puterile spre a zîmbi primăverii aducătoare de nădejdi a lui 1944. Orașul poartă rîni adînci pe trupu-i superb, oamenii au fețe supte, palide și mîinile tremurătoare, dar cu toții au nevoie de muzică, au nevoie de Beethoven, Ceikovski, Chopin, Liszt.

Nu poate fi optită inima rșilor! Nu poate fi optită.

Azi, pentru prima dată după trei ani, oamenii se odihnesc. Pentru prima dată de la ora 3 ziua la 12 noaptea se veselesc, discută, dansează, asistă la concerte, la o excelentă gală de box, la o demonstrație de atletică grea. Atleții se joacă cu greutate și haltere, iar sala amuștește de admirație. Cineva șoptește: „Să nimerești în mîinile lor...” O iată observă visătoare: „Și ce față poetică are...” (iar posesorul acestei „fațe poetice” ridică, cu o zmucitură, 130 de kilograme...). Intr-un cuvînt, sala e răscolită. Și e foarte bine. Mă gîndesc: „Au să se organizeze olimpiade, vom lupta pentru supremație sportivă cu toate țările lumii. Și văd de pe acum trupurile bronzate ale atleților, văd starturi, linișuri, văd culorile albastru și alb — simbol al străvechei Elade!”

Vișnevski a scris aceste rînduri cînd succesele sportivilor sovietici nu depășiseră încă în multe ramuri hotarele țării lor. Dar n-au trecut decît opt ani și a urmat Olimpiada de la Helsinki, apoi cea de la Melbourne, apoi cea de la Roma...

August 1944... Războiul încă nu se terminase. Cerul încă nu se limea pe zădărnici încercări de moarte. Dar Vișnevski și vedea uriasa în-

cordare pentru reconstrucția țării, simțea toată răspunderea care revine poporului rus pentru transformarea întregii lumi.

„Poporul învingător va lăuri o viață grandioasă. Fiecare trebuie să înțeleagă cu toate puterile sufletului și ale intelectului drumul său, contribuția sa la această măreață transformare viitoare a lumii. Noi vom aduce tuturor națiunilor idei, planuri, exemple... Și acest sentiment al înțelegerii, al răspunderii, marile exigențe față de noi înșine, față de partea de contribuție a fiecăruia la mișcarea mondială, trebuie să fie baza existenței, conduitei, faptelor FIECĂRUI om sovietic...”

Ultima scrisoare, din iunie 1950, abordează o sumă de probleme legate de viitorul societății sovietice, de evoluția relațiilor dintre țări, de viitorul omenirii.

Cum îmi imaginez eu procesul mondial general? Există următoarea posibilitate: acorduri raționale care să permită omenirii să-și asigure noi și tot mai înalte standarde de viață, de hrană, de trai.

Dezvoltarea uimitoare a forțelor de producție, descoperirile din domeniul chimiei și fizicii vor schimba inevitabil modul actual de viață, morala, ideile...

Descoperirile chimice și energia atomică, rațional folosită, vor schimba toată baza producției, vor ieltini „de o sută de ori” și vor economisi munca. Faptul acesta va elibera omenirea de necesitatea de a consacra muncii cea mai mare parte a timpului ei... Va fi o revoluție de neînchipuit, care în perspectiva următoarelor decenii va naște o societate cu desăvîșire nouă, tot mai unită, tot mai internaționalistă... În fața omenirii se vor deschide noi căi de dezvoltare spirituală și de rezolvare a unor foarte importante probleme mondiale generale, pe care încă nu le bănuiesc nici academicienii, nici scriitorii.

Mișcarea înaintea omenirii este neîntreruptă. Ea nu poate fi

înșă „planificată” în întregul ei, ea nu este scutită de crize și drame; și cum ar putea să fie cînd fiecare om în parte, fiecare individ se află veșnic în conflict cu sine însuși!

Pe noi trebuie să ne preocupe dezvoltarea amplă, atotcuprinzătoare — culturală, politică, tehnică ș.a. a U.R.S.S. și a tuturor țărilor prietene. Avem de îndeplinit sarcini grandioase. Mă străduiesc să pătrund tot mai adînc în aceste probleme, conștient, compar...

Trebuie să facem totul pentru a da oamenilor noștri maximum de hrană, de îmbrăcăminte, de confort, de liniște sufletească și de satisfacție. Trebuie îmbinate și munca, și cultura, și odihna — îmbinate în așa fel, încît să iasă limpede în evidență toate sau aproape toate elementele superiorității civilizației noi, socialiste (îndicațiile leniniste privitoare la cultură rămîn hotărîtoare... Ele deschid drum către supunerea mașinilor, către supunerea naturii, către cîștigul maxim de timp. Ele însuși încredere în forțele proprii, asigură zborul gîndirii, permit cunoașterea profundă a lumii — atât a prietenilor cît și a dușmanilor...). Intrucît mă privește, văd tot mai clar și sarcinile comune, și sarcinile care îmi revin mie, temele care îmi revin mie în această perspectivă...

Trăiesc cu o aprigă, cu o uriasă, cu o pătimașă dorință de a vedea viața pacificată, frumoasă, sănătoasă. Vreau să văd, să simt cu toată lăptura mea liniștea, frumosul, natura, să trag în piept izul sărat al mării, aerul tare al codrilor, mireasma cîmpiilor nestîrșite. Doresc asta cu aceeași înversunare, cu aceeași palimă cu care am așteptat victoria pe care am dobîndit-o pînă la urmă.

În viitor totul va fi subordonat unei îndrîjite dezvoltări și unui avînt spiritual, unor noi creații, unor descoperiri noi, unor autoafirmări și purificări noi... Viața este atotbiruitoare.

Gînduri, idei, visuri care-l arată pe Vișnevski ca pe un vizionar, ca pe un înflăcărat luptător pentru cele mai nobile idealuri omenestii.

Iulia Scutoru

Cînd s-așează Iakov Zak la pian, ai impresia că instrumentul și-a găsit echilibrul în spațiu. Profilul artistului, cu fruntea mare, cu trăsături de medalie romană, deschide drumul Muzicii cu hotărîrea celui care știe unde vrea să ajungă.

El nu se apropie de noi prin muzică. Apropie Muzica de noi, printr-o argumentare sonoră, o concentrare în desfășurarea frazelor — conturarea sculpturală — și o dezinteresare în privința efectului personal, rar întâlnite la un virtuoz. Prin această caracteristică se cufundă în zona de creație a interpretării, acolo unde se înfînește cu tăina inspirației autorului.

Cu ce inteligență a condus cele două concerte de Brahms, în seara de 30 decembrie 1960, primul în re minor, în care-și spune durerea la moartea lui Robert Schumann, și al doilea în si bemol major, acea simfonie concertantă pentru pian, unică în forma inspirației polifonice, și atât de greu de exprimat din cauza multiplelor tușuri melodice!

În primul, tușul mare-lui artist mîngîie clapele cu o intensitate sobră, fără a aluneca vreodată în sentimentalitate. În al doilea, își desfășoară puterea fără brutalitate și urmărește vertical, cu o conștiințiozitate de meșter zidar, planurile de lumină și umbră ale acestui lung poem!

În recitalul dat la Ate-neu la 2 ianuarie 1961 a avut un program foarte original. Mai întii un preludiu

și fuga de Șostakovici, în re minor, fuga cercetînd cu o gradăție impunătoare misterul preludiului. Apoi 10 bucăți de Brahms — Intermezi — Rapsodii — Capricii — Balade. După pauză a cîntat preludiu, arie, final, de Cezar Franck și a sfîrșit cu Variații și Fugă de Reeger pe o temă de Telemann.

Iakov Zak cunoaște anatomia pianului ca un mare clinician. Concentrarea auzului său este absolută. Insușirile acestei i-au servit la interpretarea, impregnată de o duioasă solicitare muzicală, a celor zece piese de Brahms, prezentate de Iakov Zak ca un tot, dezvăluind diferitele stări sufletești și peisaje întrezărite în ritualul sonor.

Pentru prima oară ne-am dat seama de înrădăcirea spirituală a acestor pagini muzicale cu nuvelele lui Cehov. Ar fi de dorit ca interpretarea lui Iakov Zak să fie pricepută de studenții noștri, viitorii pianști, ca un curs de estetică muzicală.

Iakov Zak este un mare muzician și un gînditor al științei muzicale. De aceea este un pedagog eminent. Cîntea, gustul și sinceritatea lui sînt elemente de îndrumare pentru elevi, iar atitudinea lui de liniște față de Muzică este a unui umenic care servește Arta cu un talent purificat de toate impuritățile vremelnice.

C. D.

Olga Berggolț: „STELE DE ZI”*)

Romanul scriitoarei din Leningrad nu se înscrie în tiparele clasice ale genului. Eposul cărții este foarte subtil și pe alocuri inexistent, personajele nu se definesc în acțiune și ordinea cronologică a evocărilor este dinamită la tot pasul. Scriitoarea, la vîrsta împlinirii, a deschis zăgazul amintirilor și ne poartă fără grijă pe fluxul lor, cu ondulatii neașteptate. E o călătorie prin timp, printre locuri și printre oameni. În fluxul memoriei, amintirile se ivesc pe neașteptate, se rostogolesc în direcții cu totul imprevizibile și impun timpul și ordinea nouă, bine justificată de contextul general al operei.

Tehnica descrierii este evidentă chiar din primul capitol al romanului. Mai întii, șirul ordonat al amintirilor, așa cum s-au încrustat ele în memorie, despre Uglici — orașul copilăriei. Apoi aceleași locuri sînt revăzute în vis. Reflecțiile continuă cu dorința apărută în anii maturității de a întreprinde o călătorie spre Uglici. Odată afirmată această intenție, în fluxul amintirilor se ivesc un moment însemnat din existența povestitoare: pregătirile pentru întoarcerea la Petrograd. Acum, intenția anunțată în capitolul întii pare definitiv abandonată. Urmează alte trei capitole fără legătură directă cu orașul copilăriei. Și de abia după aceea, printr-un raccourci neașteptat, apare capitolul anunțat.

Resortul amintirilor este de obicei declanșat la revederea unor lucruri cu mare forță emotivă: ploplul din fața ferestrei care i-a legănat somnul copilăriei cu vînetul lui sau peretele-placat pe care revoluția își înscrisese primele lozinci: „Cine nu muncește — nu mîncă!”, „Rațiunea nu suportă robia!”, „Apărati revoluția!” În acest din urmă caz, ca și în multe alte împrejurări, revederea unor vechi locuri este un fel de punte spre tărîmul altor amintiri, mai apropiate și mai

proaspete. Lozinca: „Apărati revoluția!” este plină de actualitate în zilele blocadei Leningradului și amintirea ei este o chemare la acțiune împotriva agresorilor fasciști.

Spuneam că scurgerea timpului în acest roman se face după alte legi decît cele obișnuite, dar pe deplin justificate în ansamblul cărții. Intr-adevăr, oamenii și locurile evocate apar și dispar, la prima vedere, pe neașteptate. Dar este numai o aparență. De fiecare dată, chipul omului sau atmosfera locului descris se împlinesc și capătă, pînă la sfîrșit, rolunjime deplină. Așa se întîmplă, de pildă, cu orașul copilăriei și cu chipul lui Lenin. Uglici-ul este readus în cascada amintirilor la diferite epoci din viața autoarei și a orașului și, cu fiecare prezență nouă, profilul lui se conturează mai bine. La fel, amintirile despre Lenin. Personalitatea gînditorului și omului de acțiune se

Vitrina literară în U. R. S. S.

încheagă cu fiecare nouă evocare, la vîrste și în împrejurări diferite.

Se înțelege că în acest cadru construcția personajelor suferă modificări esențiale în raport cu modalitățile clasice. Ele nu se înfiripează din însărlarea meticuloasă a faptelor pe albia largă a unei acțiuni bine încheiate și de aceea nu au consistența efigiilor lucrătoare în bronz. Eroi platesc în atmosfera densă a romanului, cu conturul topit în această atmosferă. Sau, pentru ca să folosim o comparație, ei ne apar ca portretele țesute în pinza de mătase a drapelului. Fîntură ușor cînta timp, mascate de faldurile steagului și, la o mai puternică înflăcărare, ni se dezvăluie în contur, tot pentru o clipă, dar o clipă memorabilă. Așa se apare chipul Tatălui. În câteva rînduri de carte, cu un zîmbet ca în portretul binecunoscut copiilor, atunci cînd vine la Uglici pentru a-și însoți familia spre Petrograd. În alte câteva rînduri, ca un critic

sever și drept, atunci cînd ascultă primele versuri născute sub pana fiecei sale. Și, în sfîrșit, prezența lui se impune definitiv atunci cînd se întînește cu fiica sa, pentru cîteva ore, în anii blocadei Leningradului.

Dar cu toate cele spuse pînă acum n-am definit încă nota dominantă a romanului. Pentru aceasta va trebui să ne amintim că autoarea minuește de obicei versul. Proza Olga Berggolț respiră o mare și autentică poezie. Densitatea lirică a evocărilor este trăsătura principală a romanului. Sînt semnificative, în acest sens, majoritatea titlurilor pe care le poartă diferitele capitole ale cărții: „Vis”, „Poveste despre lumină”, „Noapte de argint”, „Flori nemuritoare” etc. Sînt titluri de poem. Un asemenea poem în proză este și capitolul „Stele de zi” care dă titlul întregului volum. Un poem lirico-filozofic. Simbolul lui, care guvernează existența autoarei, este următorul: pe boala albastră se află nu numai obișnutele stele ale nopții, ci și mirificele stele care strălucesc în plină zi. Ele nu pot fi zărite orînd, oricum și de către oricine. Pentru aceasta e nevoie de o anumită vîrstă, a înțelegerii și a cunoașterii, și mai ales de o mare și statornică credință în existența lor. Desigur, plecată deasupra fîntinii, fiindcă stelele de zi nu pot fi zărite decît în oglinda fîntinilor adînci, autoarea n-a reușit să le surprindă tania lor strălucire. Dar asta n-o împiedică să creadă mai departe în existența lor, pentru că ele îi înaripează speranțele și îi călăuzesc pașii în viață.

Aura poeziei este, de asemenea, elementul nobil care sudează într-un singur tot amintirile personale cu cele din viața socială. Această unitate este o altă caracteristică a romanului. Chipul doicii și emoția primelor versuri tipărite trăesc în memoria povestitoare și a ceeași intensitate ca și marile evenimente ale revoluției sau ca zilele de crîncenă încordare din perioada blocadei Leningradului. Destinul autoarei este definitiv împletit cu destinul revoluției și al poporului sovietic. Dintr-o mare experiență de viață, cu vaste semnificații sociale, a rezultat un roman de certă originalitate, care ocupă un loc bine determinat în ansamblul literaturii sovietice contemporane.

Paul Graneu

*) Revista „Novii Mir”, nr. 10/1954, 7/1959.

Agricultura U. R. S. S. În plin avânt

de prof. univ. Bucur Şchiopu
Adjunct
al ministrului Agriculturii

Grandiosul plan septenal de dezvoltare a economiei naţionale a U.R.S.S. în perioada anilor 1959-1965, trasat de Congresul al XXI-lea al P.C.U.S., exprimă interesele, năzuinţele şi nevoile fundamentale ale oamenilor sovietici. În cursul acestor ani urmează să se facă un pas hotărâtor spre construirea bazei tehnico-materiale a comunismului şi asigurarea victoriei depline a Uniunii Sovietice în întrecerea economică paşnică cu ţările capitaliste. Pe această linie se situează şi rezultatele remarcabile obţinute de agricultura sovietică, în ultimii ani. În 1960, suprafaţa totală însămînţată a fost de 203 milioane hectare, adică cu 6,6 milioane hectare mai mare decât în 1959, însemnând cea mai mare suprafaţă însămînţată în istoria agriculturii sovietice.

La o serie întreagă de produse agricole, ca de altfel şi industriale, Uniunea Sovietică a ajuns să depăşească încă de pe acuma producţia S.U.A. Astfel, la unt şi zahăr producţia U.R.S.S. pe cap de locuitor este mai mare decât producţia S.U.A. pe cap de locuitor.

În viitorii ani, sovhozurile şi colhozurile din U.R.S.S. vor fi înzestrate cu tot mai multe mijloace tehnice, parcul lor de maşini şi tractoare completându-se cu utilaje din ce în ce mai perfecţionate. Tehnica nouă va permite creşterea deopotrivă a producţiei şi productivităţii muncii. Lucrătorii din sovhozuri au îmbunătăţit exploatarea unui mare număr de maşini agricole. Electricizarea se va extinde atât în producţia vegetală, cât şi în producţia animală, şi aceasta nu numai în procesele staţionare, ci chiar şi în lucrări care cer deplasarea agregatelor pe teren.

O deosebită atenţie se acordă dezvoltării chimizării agriculturii sovietice. Încă de pe acuma, din punct de vedere al cantităţilor de îngrăşăminte chimice, agricultura Uniunii Sovietice depăşeşte media de îngrăşăminte chimice aplicate pe ansamblul agriculturii americane. Prin mecanizarea chimizării, în special prin împrăştierea cu ajutorul aviaţiei a îngrăşămintelor şi insectofungicidelor, se va ajunge la ridicarea considerabilă a eficienţei economice a acestora.

Ridicarea fertilităţii economice a solurilor constituie o preocupare permanentă pe calea asigurării sporirii producţiei agricole. Vor fi extinse amelioraţiile agrosilvice precum şi irigaţiile. Pentru efectuarea mecanizată a tuturor acestor lucrări, sovhozurile şi colhozurile vor fi dotate cu utilaje şi agregate specifice de mare randament. Experienţa a arătat că toate cheltuielile pentru asanarea şi valorificarea terenurilor mlăştinoase pot fi recuperate într-un singur an prin sporul de recoltă obţinut.

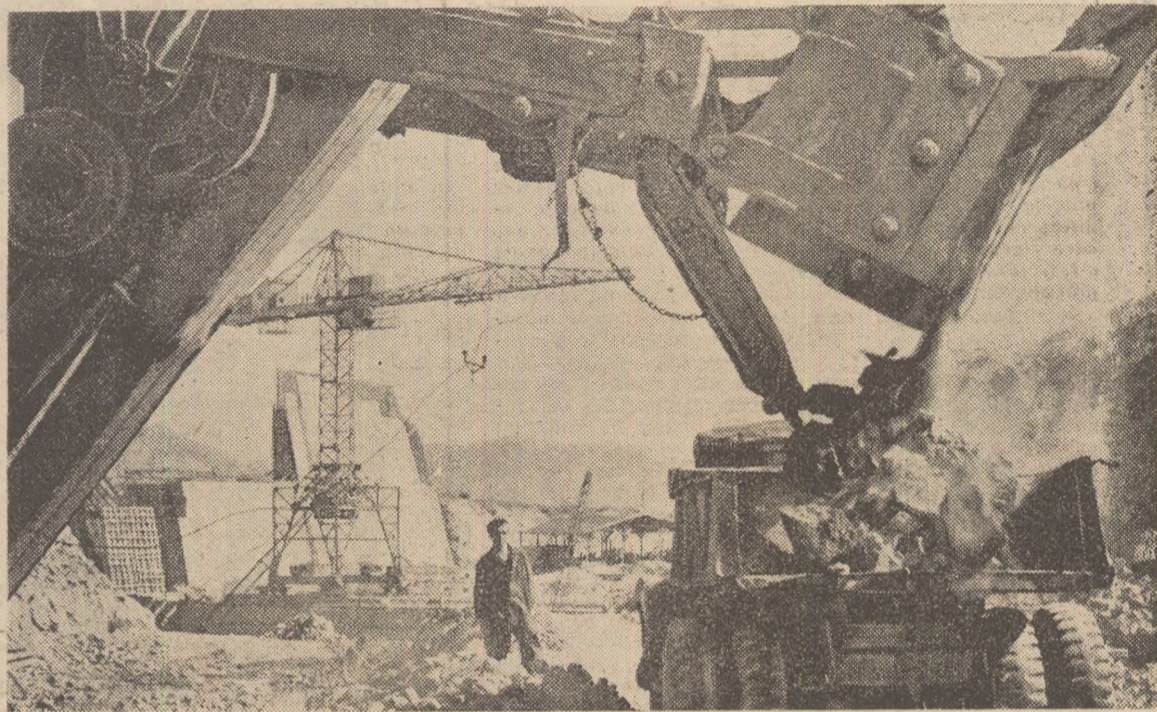
Institutede cercetări agrotehnice, în strinsă colaborare cu sovhozurile şi colhozurile, vor definitiva într-un viitor apropiat sistemele complexului agrotehnic diferenţiat, specific fiecărei zone agricole, precum şi fiecărei culturi. Lucrările agricole vor primi astfel un puternic fundament ştiinţific, caracteristic condiţiilor pedoclimatice concrete ale fiecărui sovhoz şi colhoz.

Creşterea animalelor se va dezvolta în continuare, atât pe baza măririi efectivelor aflate în proprietatea obştească a colhozurilor şi în proprietatea sovhozurilor, cât şi prin ridicarea producţiilor medii pe cap de animal. Prin asigurarea unei baze furajere raţionale, economice şi de mare randament se va ajunge deopotrivă la mărirea producţiei, precum şi la ieftinirea preţului de cost al tuturor produselor animale.

O deosebită atenţie se va acorda consolidării economice-organizatorice a sovhozurilor şi colhozurilor pe linia specializării şi îmbinării raţionale a ramurilor lor de producţie. În felul acesta întreprinderile agricole socialiste sovietice vor avea create premisele obţinerii celor mai ridicate producţii, vegetale şi animale, pe fiecare 100 ha teren, în condiţiile celei mai ridicate productivităţi a muncii şi a celui mai scăzut preţ de cost.

Plenara C.C. al P.C.U.S. consacrată problemelor dezvoltării agriculturii, care se va deschide la 10 ianuarie a.e. la Kremlin, în condiţiile unui avânt economic nemai-înţâlnit, va crea premise pentru o înaintare şi mai accelerată spre societatea ce intruchipează cele mai avântate idealuri ale omenirii: societatea comunistă

AL TREILEA AN

Pretutindenii utilaje de mare productivitate

Săptămîna trecută s-au încheiat nu numai socotelile unui an ci şi cele ale unui deceniu — al şaselea deceniu al secolului nostru. Ce depărtate par începuturile lui şi cite s-au schimbat de atunci!

Pentru a măsura distanţa, care ne desparte de începutul anului 1951, ziarul „Pravda“ a amintit, zilele acestea, de cuprinsul unui număr al revistei americane „Collier's“ apărut pe atunci.

Caperta revistei închipuia o hartă a Uniunii Sovietice şi, pe fondul acestei hărţi... un soldat american cu carabina în bandulieră. Cuprinsul revistei era plin de sinistre prorocii asupra unui blitzkrieg atomic care trebuia să se termine în 1960 cu transformarea Moscovei în cartierul general al trupelor de ocupaţie, adăpostite sub steagul albastru al O.N.U.-ului. Şi iată că anul 1960 s-a terminat. Blitzkrieg-ul american n-a avut loc. Perspectivele de a-l împiedica şi pe viitor sînt astăzi mai favorabile ca oricînd. Soldaţii americani n-au pus şi nu vor pune niciodată piciorul pe pămîntul sovietic; în ţările pe care le ţin strivite sub cizma lor nu există cuvinte mai cunoscute din întreaga limbă yankee decît cuvintele „Go home“. La O.N.U. voturile reunite pentru moţiunile americane se găsesc din ce în ce mai greu şi costă din ce în ce mai scump. Revista „Collier's“ însăşi a răposat încă de acum patru ani.

La sfîrşitul anului 1960, la sfîrşitul deceniului al şaselea, Uniunea Sovietică, mai puternică decît oricînd, se află angajată în înfăptuirea unor planuri cuceritoare, care deschid porţile lumii de mine, ale lumii comunismului. Prin realizările şi victoriile ei, Uniunea Sovietică, a cărei linie generală în politica internaţională a fost şi este: „pacea întregii lumi“, confirmă că sistemul socialist a devenit factorul hotărîtor al dezvoltării istorice a omenirii.

Viitorul, viitorul apropiat ca şi cel mai îndepărtat, este privit cu o neîntărmurită încredere în Uniunea Sovietică. Dacă mai era nevoie de o dovadă, aceasta a fost adusă de felul cum s-a desfăşurat recenta sesiune a Sovietului Suprem.

Principalele puncte ale orănei de zi ale sesiunii au constituit o indivizibilă trinitate: planul de stat pe anul 1961, bugetul exprimat în noua rublă, cea mai puternică şi mai stabilă valută din lume, raportul asupra politicii externe în actualele împrejurări internaţionale, — au demonstrat fiecare în parte şi toate la un loc potenţialul economic şi politic crescînd al Uniunii Sovietice.

Anul 1961 este al treilea an al planului septenal. Poporul sovietic compară acest plan cu o rachetă cu şapte trepte care trebuie să

ducă economia sovietică pe căile neumblate ale comunismului. Al treilea an — a treia treaptă a planului de şapte ani — va constitui o etapă importantă a creării bazei tehnico-materiale a comunismului. În cursul anului viitor se va înregistra o nouă accelerare a ritmurilor construcţiei economice în Uniunea Sovietică. Valumul producţiei industriale globale va creşte cu 8,8 la sută faţă de anul care s-a scurs şi aceasta va însemna că în primii trei ani ai septenlului ritmul mediu de creştere a producţiei industriale va fi de 10 la sută şi nu de 8,3 la sută cum au prevăzut cifrele de control iniţiale. Peste acele cifre de control va fi obţinută o producţie industrială suplimentară echivalentă cu 200 miliarde ruble vechi sau cu 20 miliarde ruble noi. Planul pe 1961 rezolvă sarcina pusă de plenara din iulie 1960 a C.C. al P.C.U.S. de a asigura dezvoltarea cu precădere a ramurilor producătoare de materii prime şi de combustibili energetici, ca şi a ramurilor construcţiei de maşini, care au o însemnătate hotărîtoare pentru mersul înainte al întregii economii naţionale. Investiţiile consacrate dezvoltării energeticii, construcţiei de maşini, industriei chimice, extracţiei de ţiţei şi gaze, metalurgiei feroase şi neferoase, cresc cu aproape 30 la sută.

Noi perspective sînt deschise agriculturii sovietice — care se află în centrul atenţiei opiniei publice sovietice în zilele acestea cînd se pregăteşte apropiata plenară a C.C. al P.C.U.S. — de creşterea cu peste 12 la sută a fondurilor de investiţii ce-i sînt atribuite de planurile cuprinzătoare pentru lărgirea suprafeţelor irigate, de intensificarea folosirii bogatului parc de maşini.

Al treilea an al planului de şapte ani va fi anul unui nou şi însemnat progres tehnic în industrie, agricultură, transporturi şi construcţii. Una din trăsăturile caracteristice ale planului pe 1961 este introducerea pe scară largă în producţia materială a celor mai noi cuceriri ale gîndirii ştiinţifice şi tehnice. O şi mai mare îmbunătăţire a diviziunii sociale şi teritoriale a muncii, un nou pas înainte în formarea marilor raioane cu economie complexă sînt cheazăşuite

prin afectarea a peste jumătate din totalul investiţiilor capitale pentru 1961 în regiunile răsăritene ale întinsei ţări sovietice.

Dar şi grija neobosită pentru creşterea nivelului de trai este măturisită de cifrele planului de stat pe 1961. După propunerea lui N. S. Hruşciov, fonduri suplimentare obţinute din beneficiile peste plan vor fi consacrate dezvoltării industriei bunurilor de larg consum. În cursul anului viitor 9-10 milioane de cetăţeni sovietici se vor muta în locuinţe noi.

Cu puţine zile înainte de începerea recente sesiuni a Sovietului Suprem, în S.U.A. un for autorizat — Comisia economică unită a Congresului — a organizat o dezbateră asupra perspectivelor imediate ale economiei americane. Zece economişti de vază, făcînd parte din instituţii guvernamentale sau ocupîndu-se cu activitatea de cercetare în instituţii universitare, au fost invitaţi să formuleze nu numai o diagnoză asupra actualei situaţii a economiei americane ci şi o prognoză asupra dezvoltării viitoare. Tonul general al declaraţiilor lor a fost un ton de adîncă îngrijorare. Îngrijorare faţă de faptul că depreşunea din 1958 n-a fost umată de o nouă perioadă de „prosperitate“, cum se mai credea încă la începutul anului trecut. Îngrijorare faţă de nefolosirea unei mari părţi din capacităţile de producţie existente, faţă de nepuţinţa de a da de lucru unei părţi însemnate din forţele de muncă existente. Îngrijorare faţă de scăderea investiţiilor şi faţă de deficitul balanţei de plăţi, urmat de hemoragia aurului, care ameninţă să devină permanentă. Îngrijorare, în sfîrşit, faţă de consecinţele sociale şi politice ale acestor stări de lucruri, care n-au putut fi oprite, cum se spera încă la mijlocul anului trecut, cînd au fost puse în mişcare toate instrumentele de care dispune personalul politic economic a guvernului american: şi noi credite pentru înamări, şi „politica banului ieftin“ şi diversii „acceleratori“ şi „multiplicatori“, care constau în unele construcţii de

Ion Manu

(continuare în pag. 10-a)

A TREIA TREAPTĂ

Cei care pot să strige
din toată inima:

„Ascultă viața: te iubesc!“

Pe la sfârșitul lui februarie, anul trecut, sub acest titlu „Literaturnaia gazeta“ publica un reportaj, prea interesant prin laptele pe care le cuprindea, pentru a-l fi uitat chiar și după aproape un an.

Reportajul începea cam în felul acesta:

Toate astea trebuie văzute și auzite. Inchipuiți-vă: în sală se stinge lumina, apoi se aude muzica — primele acorduri ale Concertului pentru pian și orchestră de Grieg, și pe ecran apare inscripția „Concertul pentru pian“ (după povestirea lui K. Paustovski „Coșul cu conuri de brad“).

Iată chipul inspirat al lui Grieg, în fața pianului. Grieg compune. Dincolo de geam se zbate marea, se întinde peisajul aspru al Norvegiei.

Grieg se plimbă prin pădure, o întilnește pe Dagny, fetița pădurarului. Îi ajută să ducă acasă coșul cu conuri de brad. Ar vrea să-i dăruiască ceva fetiței dar nu găsește nimic la el. Îi făgăduiește să-i facă un dar, nu atunci, ci peste zece ani.

La șaptesprezece ani, Dagny, fata pădurarului sosește la Oslo, în oraș. La un concert își aude numele. Grieg nu mai era. Înainte de a muri însă își făcuse făgăduiala: compuse și lăsase în dar fetiței pădurarului „Concertul pentru pian“.

Și iarăși se zbate marea, și iarăși vântul alungă norii grei. Dagny stă pe mal: o urmărește muzica lui Grieg și, cuprinsă de fericire, de dorința de a trăi drept, trumos, strigă cu toată pulerea:

— Ascultă viața: te iubesc!

...Toate acestea, relatează reporterul revistei „Literaturnaia gazeta“, nu se petrec într-o sală de cinematograful, ci la școala medie nr. 56 din Novosibirsk. Și, ce-i mai important, nu este vorba de o realizare a Mosfilmului sau Lenfilmului: scenariul, decorurile, sonorizarea, costumele — toate sînt făcute de elevii școlii. Tot ei sînt actori, asistenți de regie etc., „Clubul de diafilme“ din Novosibirsk, numit convențional astfel, pentru că de fapt ramurile sale de activitate sînt multiple — clubul are secții de literatură, de artă dramatică, de pictură, de muzică, de limbi străine, de radio și imprimări, de artă fotografică, de cor, de regie, de timplică — a fost organizat acum cîțiva ani și rezultatele activității lui sînt mai multe și mai profunde decît pot fi asternute pe hîrtie. Nu-i vorba numai de filmele pe care le realizează membrii Clubului, ci înainte de toate de faptul că activitatea aceasta este o formă admirabilă de împletire a educației estetice, artistice cu educația tehnică, de producție în cadrul colectivului de școlari.

Și iată că — fenomen obișnuit în Uniunea Sovietică — interesanta inițiativă a pedagogilor din Novosibirsk a găsit un larg ecou mai ales în școlile din sate. Despre aceasta ne informează tot „Literaturnaia gazeta“ într-unul din ultimele sale numere. Nu știi despre ce să

vorbești mai înții luind cunoștință de activitatea cluburilor, al căror număr este destul de mare în regiunea Novosibirskului, despre ingeniozitatea și perseverența elevilor, despre inventivitatea lor și a profesorilor care îi îndrumă, în rezolvarea practică, tehnică, (elevii din Konstantinovka raionul Tatar au construit ei înșiși un aparat de filmat, au fabricat ei înșiși pelicula necesară) despre talentele adevărate, numeroase care există în fiecare club? Toate aspectele acestea sînt importante, cel mai de seamă însă ni se pare altul: cel mai de seamă ni se pare felul în care profesorii și învățătorii sovietici își înțeleg marea și nobila misiune pe care o au în educarea copiilor. În nici o programă școlară nu este indicată sarcina de a organiza studiouri cinematografice sau de teatru, după modelul celor „adevărate“, „mari“. Nu este însă nevoie de programă pentru ca un adevărat educador să înțeleagă care este datoria sa față de societatea socialistă, datoria sa în educarea comunistă a copiilor, rolul său în promovarea culturii socialiste.

Galina Timofeevna Bikova, învățătoare într-un sat din Siberia, îi învață pe copii să înțeleagă să pătrundă întrușețea muzicii clasice ruse și universale. Într-un alt sat siberian, Liudmila Alexandrovna Demcenko, pune în scenă cu școlarii spectacole de teatru.

Și iată că — din nou un fenomen obișnuit pentru țara pe al cărei pămînt nu se pierde nici o inițiativă prețioasă — activitatea acestor cluburi, inițiativa profesorilor și învățătorilor din Siberia au devenit obiect de discuție, de propuneri pentru lărgirea experienței lor. În școlile siberiene, activitatea aceasta culturală, promovarea muzicii, a artei teatrale, cinematografice etc. a primit denumirea aproximativă de „introducere în artă“. Pedagogii susțin că este necesară o asemenea materie cel puțin printre cele facultative în programa școlară. Pedagogii susțin că în afară de revista „Tînărul tehnician“ este necesară o revistă cu reproduceri de artă plastică universală; pedagogii susțin că pe lângă bibliotecă, în afară de cărți ar trebui să existe fonoteci și imprimări din muzica clasică universală.

Educația estetică a școlarilor este în societatea socialistă o importantă problemă de stat. În presa sovietică au vorbit și vorbesc despre aceasta academicieni, scriitori, compozitori, pedagogi. Și, evident, problema aceasta își găsește în școlile sovietice rezolvarea cea mai adîncă. Ce altceva decît înțelegerea multiplă a vieții, a sensului ei înalt, cunoașterea profundă, multilaterală a vieții te poate face să strigi cu toată puterea:

— „Ascultă viața: te iubesc!“.

Margareta Șipoș

Pe șantierul hidrocentralei Buhtarmin din Kazahstan

Contemporanii noștri despre ei înșiși

Nu de mult, „Pravda“ a lansat către scriitorii și ziariștii sovietici chemarea de a participa la alcătuirea unei originale monografii cu tema „Eroii zilelor noastre“. Și inițiativa a trezit un larg răsunet printre condeieri, dat fiind că cerința de a zugrăvi chipurile oamenilor înaintați, ale luptătorilor neînfricați pentru înfrîngerea rutinei, a conservatorismului și pentru triumful noului este impusă de viață.

Dar și „Literaturnaia gazeta“ publică astfel de portrete. Scriitorii încearcă să surprindă trăsăturile de caracter tipice contemporanilor lor din uzine, de pe marile șantiere și din colhozuri. Mai mult, la începutul lunii septembrie a anului trecut „Literaturnaia gazeta“ a inițiat și un concurs pentru cel mai bun reportaj literar al cărui erou să fie constructorul comunismului, cu multilateralitatea preocupărilor și năzuințelor sale. După lansarea concursului numărul scrisorilor sosite la redacția revistei s-a dublat.

Mesajele trimise din toate colțurile Uniunii Sovietice sînt semnate nu numai de scriitori și publiciști ci și de oameni simpli, neprofesioniști ai scriiturii. Așa încît la îndeplinirea nobilei misiuni de a contura în imagini literare profilul moral al omului sovietic de azi participă acum chiar eroii acestei opere literare: strungari, colhoznici, medici, activiști de partid, ingineri. Au luat condeiul în mînă pentru a descrie viața și faptele celor din jurul lor bătrîni și tineri, din Moscova sau de pe pămînturile destelenite, din Armenia și din Orientul Îndepărtat. Oamenii despre care scriu sînt tovarășii lor de muncă, pe care îi cunosc cît se poate de bine pentru că trăiesc și muncesc alături de ei, împreună cu ei, de mulți ani în șir. Și tocmai de aceea paginile acestor „scriitori amatori“ deși nu se ridică totdeauna la o înaltă măiestrie artistică, cuprind adesea puternice frînturi de viață autentică, trăsături ale noului, gânduri și idei prețioase.

Astfel, după părerea inginerului de mine V. Megera din regiunea Lugansk, care a trimis la concurs un reportaj

intitulat „Balada minerilor“, eroul epocii contemporane poate fi numai colectivitatea și nu individul luat în parte, oricît ar fi el de înzestrat. Și parcă vrînd să continue dezvoltarea, un alt miner, Ivan Cirukin, șeful unei brigăzi de abataj de la mina „Pokro“ din Karaganda, scrie: „Trebuie să crezi în om. Și atunci el își va găsi locul său în viață. Și-l va găsi negreșit“. Iar cîteva rînduri mai jos adaugă următoarea remarcă: mîna în care lucrează și-a îndeplinit planul pe 1960 în octombrie. Și ca să fie echitabil, ține să anunțe că încă două mine și-au realizat planul anual în octombrie. O remarcă de două rînduri. Altfel.

UN REFERENDUM ORIGINAL

Dar cîtă dragoste și respect pentru muncă străbat printre aceste rînduri!

Reportajul intitulat „Pilotul“ a fost scris de V. A. Kosogov, căpitanul vasului „Azimut“, care navighează pe fluviul Enisei. Eroul reportajului e Alekseev, tînărul pilot al vasului. Ce fapte din viața lui Alekseev consideră autorul că merită să fie descrise în reportaj? Vasul plutea pe Enisei. Pe punte se afla și tînărul pilot, pe atunci doar ca pasager. La un moment dat se auzi un strigăt: „Se înecă!“! Fără să stea o clipă pe gînduri, Alekseev se aruncă în apă rece ca gheața și reăduse pe bordul navei o fetiță care era să se piardă în valurile fluviului. Imediat ce a fost angajat pe vas, tînărul s-a dovedit un neînfricat luptător pentru respectarea regulilor comuniste de comportare. Reportajul căpitanului Kosogov se ocupă doar de primii pași din viața de marinar a tînărului pilot, dar trăsăturile caracterului său se manifestă clar încă de acum și nu ne îndoiim că el se va dovedi întotdeauna un om adevărat.

Multe materiale sosite de la sate sînt închinare de colhoznici președinților de colhozuri, sau de conducătorii

de colhozuri — colhozniciilor. V. M. Kiruhin, președintele unui colhoz din Crimeea, și-a ales ca eroină a reportajului său o colhoznică simplă, crescătoare de porci, care se dovedește în stare să conducă mai bine ferma decît rutinatul brigadier Ciulkov. Reportajul conturează nu numai chipul Klavei Voronțova, dar transmite și pasionalul interes al autorului pentru descoperirea și promovarea oamenilor capabili în colhozul pe care-l conduce, mîndria participantului direct la înflorirea colhozului, a omului care și-a dăruit tot ce are mai bun pentru fericirea semenilor săi.

În sfîrșit, mai spicim din lucrările trimise la concurs și pe care le trece în revistă Natalia Sokolova în „Literaturnaia gazeta“, una singură, aceea a colhoznicăi I. Anfalova din regiunea Kurgansk. Femeie mai în vîrstă, I. Anfalova e de mulți ani singură în casa părintească. Războiul i-a răpit și soțul și singurul ei frate. Dar Anfalova nu s-a lăsat copleșită de durere și a găsit resursele spirituale necesare pentru a se feri de însingurare, pentru a se apropia de oameni, muncind cu abnegație în colhoz, pregătind spectacole cu copiii din sat, dăruindu-se fără limită treburilor obștești. Reportajul despre colhoz, despre președintele lui și despre fratele ei, care a fost unul din luptătorii pentru înființarea colhozului, l-a bătut la mașină de șase ori, ca să iasă fără greșel. Acesta e primul reportaj din viața ei. De fapt, a scris, însă, două reportaje, căci și scrisoarea de care l-a însoțit este la rîndul ei un emoționant document al unei vieți zbuciumate, care a ieșit biruitoare din toate încercările.

Dragoste de muncă, tenacitate în înfrîngerea greutăților, intransigență și luptă hotărîtă împotriva a tot ce înjosește omul, spirit de sacrificiu, suflet generos, devotat cauzei comune sînt doar cîteva trăsături ale profilului moral al omului sovietic de azi, așa cum este el văzut de înșiși oamenii sovietici.

Silviu Podină

D

acă ai sta să pui cap la cap toate drumurile Germaniei occidentale, Elveției, Austriei, Olandei și Poloniei străbătute de autobuzele noastre, ar rezulta, pe puțin, o distanță ca de la Berlin la Habarovsk. Din informațiile furnizate de șoferii noștri, în cele trei luni cât a durat turneul în Europa occidentală, am străbătut peste paisprezece mii de kilometri, fără a mai pune la socoteală faptul că în ajunul acestei călătorii colective noastre mai dăduse o mulțime de reprezentații în multe orașe din

Republica Democrată Germană...

Iată-ne, dar, din nou la Berlin. De data asta însă zăbovim, ce e drept nu prea mult, în fața porții Brandenburgului pentru... controlul actelor. În sfârșit, autobuzele noastre se aștern la drum prin sectorul occidental al Berlinului, spre nord — cu destinația Hamburg. Acolo, într-o uriașă sală de sport, cu aproape șase mii de locuri, trebuia să aibă loc prima noastră reprezentație în Republica Federală Germană.

Cu ce emoție am așteptat această reprezentație! Eram cu toții neliniștiți din pricina ei. Căci trebuia să dansăm în așa fel încât gheața care încătușă inimile multor spectatori să se topească măcar în timpul reprezentației. Vă închipuiți că nu e lucru ușor să faci treaba asta într-o țară în care generalii hitleriști scăpați de minia popoarelor și deveniți acum conducători ai Bundeswehrului, ticluiesc planurile nebunești ale unui nou război, într-o țară în care o bandă de revanșarzi smintiți zbiară chiar pe străzile orașelor cintece naziste, într-o țară în care de ani și ani se face o deșănțată propagandă antisovietică.

Se știe că spectatorul hamburghez e extrem de exigent. E, probabil, publicul cel mai dificil din toată Germania occidentală, dat fiind că inșiși germanii au o vorbă: „Hamburghezii privesc spectacolul cu palmele sub șezut...“ Ceea ce înseamnă că aici oamenii nu sînt obișnuiți să-i răsfețe prea mult pe actori cu aplauzele lor.

N-am să descriu amănunțit cum s-a desfășurat prima noastră reprezentație. E de ajuns să spun că la sfârșitul ei, hamburghezii nu numai că nu ședeau pe palmele lor, dar nu mai ședeau nici pe scaune... Ci se urcaseră în picioare pe ele. Și zguduiau sala cu urale, fluturându-și batistele, programele, pălăriile. După „gopakul“ ucrainean din final, părea că în sală a explodat o bombă. Spectatorii au năvălit spre scenă, au smuls florile cu care fusese împodobită avantscena și le-au aruncat la picioarele actorilor. Cei din primele rânduri loveau disperată cu palmele în podeaua de lemn a scenei, iar pereții sălii se cutremurau de strigăte nestăvilite a mii de glasuri. Și vacarmul n-a încetat o clipă pînă cînd „gopakul“ n-a fost bisat.

— Priviți, ne-a spus un bătrîn slujitor al teatrului, într-o rusească stîlciată, nimeni nu vrea să se urnească din loc, parcă au căpiat.

Și pentru a-i potoli pe „dificilii“ hamburghezi, administrația a trebuit să stingă luminile de scenă.

„Nu numai că a fost extraordinar, dar a fost ceva de-a dreptul fantastic“ a scris a doua zi un ziar din localitate.

În repertoriul nostru avem un număr de dans intitulat „Partizanii“, inspirat de o temă din trecutul război și pus în scenă de Igor Moiseev. În orice țară îl prezentăm se bucură de mare succes. Acolo, în R.F.G., crușind amorul propriu al spectatorului, i-am botezat pe „partizanii“ noștri „cazaci“. Dar această încercare de „travestire“ s-a soldat cu un eșec, deoarece chiar a doua zi ziarul „Die Welt“ din Hamburg a arătat: „Ansamblul lui Moiseev a prezentat publicului hamburghez captivantul dans coregrafic „Partizanii“, care și-a cucerit faima în întreaga lume, botezîndu-l de data asta, însă, cu un nume mai pașnic: „Dans căzăcesc“.

Temerile noastre s-au dovedit, așa dar, zadarnice. „Partizanii“, ca și toate celelalte numere din program, au fost primite cu însuflețire și la Hamburg, ca și la München și la Nürnberg și în toate cele douăzeci și șapte de orașe din Germania occidentală, Elveția, Austria și Olanda unde am dat spectacole interesante, e drept, dar extrem de obositoare. Obositoare mai cu seamă pentru că vreme de trei luni n-am avut o singură zi de odihnă, dat fiind că timpul nostru liber ni-l petreceam în autobuzele care ne transportau dintr-o localitate în alta. Uneori trebuia ca după un drum de cinci sau șase sute de kilometri cu autobuzul să intrăm imediat pe scenă...

După Hamburg, primul popas a fost la Münster. E un oraș nu prea mare, în care vechea și tradiționala arhitectură germană se amestecă haotic cu noile blocuri moderne, de forme imprecise și extrem de ciudate. Apoi, orașele au început să se perinde pe dinaintea ochilor noștri ca pe un ecran cinematografic: Dortmund, Düsseldorf, Essen... Oraș după oraș, concert după concert. În capitala R.F.G., la Bonn, ne-a fost pusă la dispoziție sala de concerte Beethovenhalle, construită recent pe malul pitoresc al Rinului. După concert, ne-am suit, însă, din nou în autobuze și... iar la drum pe nesfîrșita autostradă cu dungi albe de

Dansul popular uzbec „Pahta“...

delimitare, străjuită de micile și pestrițele stații de benzină, ca niște cutii de chibrituri.

Köln și Karlsruhe, Freiburg și Nürnberg, München și Frankfurt pe Mein — nenumărate orașe și, în toate — reprezentație. Apoi — Elveția.

„Nu negăm marile calități artistice ale acestui Ansamblu căruia i-a mers vestea în toată lumea, dar afirmăm în același timp că nu este decît un rod al propagandei comuniste“ — au scris unele ziare elvețiene. Ce observatori subtili! Și, proba-

plut pînă la refuz. Publicul fremăta de nerăbdare și se auzeau strigăte în rusește: „Salut oamenilor sovietici!“

Viena ne-a întâmpinat cu zile frumoase, însorite, în schimb Olanda — cu ploaie și... cu o uriașă armată de bicicliști. Toată țara e literalmente inundată de biciclete căci, se vede treaba, acest mijloc de locomoție se acomodează mai bine cu punga cetățeanului de rînd decît transportul în comun.

În ziua plecării din Amsterdam spre Berlin,

autobuzele noastre au fost însoțite de un întreg cortegiu de bicicliști și numai la ieșirea în șosea această „gardă de onoare“ a descălecat de pe vehicule și a petrecut mult timp cu privirile autobuzele noastre care se îndreptau spre granița germană. Așa ne-au întâmpinat și și-au luat rămas bun de la noi, oamenii simpli ai Olandei, care umpluseră pînă la refuz sălile de spectacol în timpul reprezentațiilor noastre. Amintirea acestor întâlniri este, fără îndoială, cel mai prețios suvenir adus de noi din lunga noastră călătorie.

Intr-o zi a venit în culise un tînăr înalt, cu ochelari și cu ochii scâlțați în lacrimi ne-a îmbrățișat pe rînd, spunîndu-ne: „Vă mulțumim, prieteni, pentru dansurile voastre, pentru sputnicii voștri, pentru toate!“

Cînd am încercat să-i aflăm numele, ne-a spus: — Dați-mi voie să nu mă recomand. Eu — sînt publicul.

După cum nu și-a divulgat numele de familie nici tînărul Walter care a băut cu noi bere într-un mare bar münchenez. „Mă cheamă Walter, ne-a declarat el în rusește apropiindu-se de masa noastră. Am fost în Rusia și-i cunosc pe ruși. Nu sînt comunist. Dar ceea ce face poporul vostru este minunat! Iar ceea ce face Hrușciov — e drept!“

Cu cîtă patimă ne-a vorbit despre pace un invalid de război, muncitor la fabrica de biciclete din Amsterdam, fost partizan: „Mulți ticăloși sînt pe lumea asta, oameni pentru care nu există nimic sfînt. Dar, credeți-mă ce vă spun, are să le sune și lor ceasul. Au să dea socoteală pentru toate!“

La un hotel din Geneva, un bătrîn și o bătrînă au venit pe la ora două noaptea și l-au rugat pe portar să le aducă pe vreun membru al Ansamblului nostru. Izbîndu-se de un refuz categoric, bătrînii s-au prezentat la hotel la șapte dimineața pentru a ne înmîna o față de pernă pe care erau brodate un porumbel și cuvîntul „Pace“ în rusește.

Merita să vezi cu cît dispreț îi priveau portarii pe indivizii ce răspîndeau la Basel, înainte de spectacol, manifeste antisovietice și cu cît entuziasm i-au întâmpinat apoi pe reprezentanții artei ruse, ca să te convingi personal ce prăpastie adîncă există între politica unor oameni de stat și năzuințele sincere și simpatiile popoarelor.

„Dacă toate drumurile Europei occidentale străbătute de autobuzele noastre s-ar pune cap la cap, ele s-ar întinde, pe puțin, de la Berlin la Habarovsk. Iar dacă am putea aduna laolaltă toate aplauzele adresate Ansamblului nostru, s-ar auzi bubind tunetul. Tunetul unei ploii de primăvară care limpezeste cerul și face să înflorească grădinile.“

Igor Filatov

actor al Ansamblului de dansuri populare al U.R.S.S.

TURNUL ÎN OCCIDENT...

Nu de mult s-a înapoiat dintr-un turneu în Europa occidentală celebrul Ansamblu de dansuri populare al U. R. S. S., de sub conducerea lui Igor Moiseev. Publicăm în această pagină notele de călătorie ale lui Igor Filatov, membru al Ansamblului, care a participat la acest turneu.

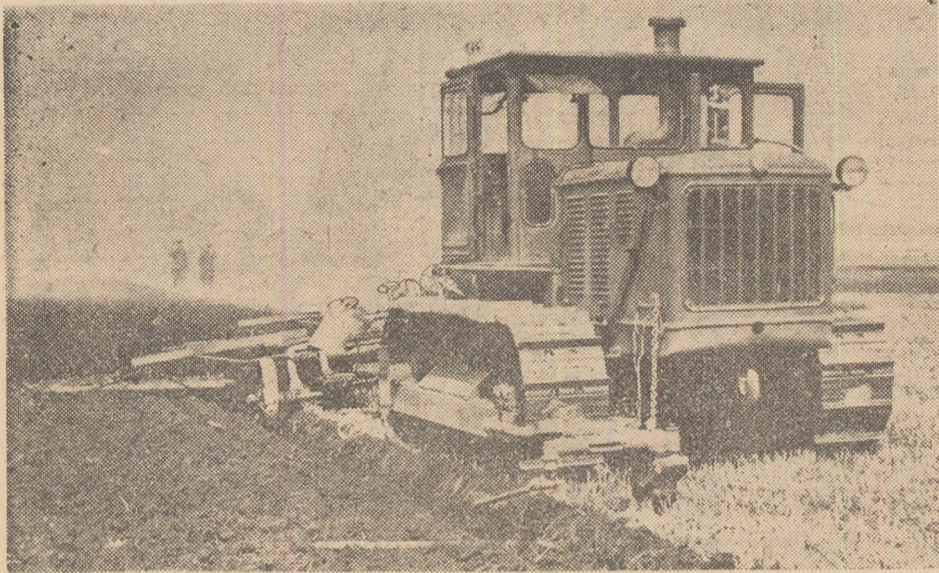
bil, că tocmai călăuzindu-se după aceste judecăți „înțelepte“ ne-au interzis autoritățile elvețiene accesul în Zürich și Berna. În ajunul sosirii noastre la Basel, în ziarul „Baseler Nachrichten“ a apărut un articol care cerea publicului să boicoteze reprezentația noastră. Înainte de spectacol, niște indivizi au răspîndit manifeste antisovietice. Dar aceste eforturi s-au dovedit zadarnice. Sala s-a um-

...și dansul estonian „Palka“ în interpretarea Ansamblului Moiseev

Orizonturi

Un
feric

TRACTORUL AUTOMAT

— Da' nu vezi încotro ai apucat-o, zăpăcitule? strigă speriat ciobanul, dînd disperat din mîini.

Tractorul însă, fără să-și încetenească mersul, continua să se îndrepte spre turma de oi care, asemenea unui covor mișcător, se muta de-a lungul și de-a latul cîmpului. Încă câteva momente, și accidentul ar fi fost inevitabil...

Deodată, alături de tractor apărură în goană o motocicletă, și zgomotul asurzitor al motorului încetă brusc. Minat de curiozitate, ciobanul porni în fugă să asiste la discuția care, fără îndolală, urma să aibă loc între motociclist și tractorist. Și apoi, avea și el de spus câteva cuvinte nepriceputului ăluia.

Nici nu apucă însă bine să-și tragă sufletul că se opriră locului, ținut de uimire: în cabină nu se afla nimeni, iar motociclistul privea gînditor înăuntrul.

„Munca titanică care se desfășoară pe pămînturile înțelenite a atras mulți entuziaști Ivan Loghinov, fost ajustor la uzina metalurgică din Semipalatinsk apoi tractorist la colhozul „Ir-tișskî” din regiunea Pavlodar se numără printre ei. N-a trecut mult și noua meserie a început să-l pară obositare: sub razele fierbinți ale soarelui Kazahstanului, cabla tractorului se transforma într-un adevărat cuptor.

Nevoia să fie oare, cu adevărat, mama invențiilor? Se pare că da. După cum nu-i mai puțin adevărat că, în urmă cu douăzeci de ani, o mică barcă dotată cu un motor minuscul a fost foarte apreciată la un concurs al tinerilor inventatori, și că constructorul ei, Vania Loghinov, primise ca premiu un exemplar din „Îndrumătorul tînarului constructor”.

Și iată că, nu după multă vreme, cabina tractorului lui Loghinov a început să-și schimbe înfățișarea. Pe tabloul de bord au apărut noi inscripții: „înainte”, „stop”, „dreapta”, „stînga”, „încet”, „repede”.

Acum nu mai trebuia să se ostenească cu manevrarea levierelor: n-avea decît să apese pe-un buton, și un întreg sistem de „mușchi” mecanici se punea în mișcare. Fire electrice acționau comanda unui cilindru hidraulic, a cărui tijă, la rîndul ei, acționa asupra levierului de comandă.

Inovația a simplificat munca, dar Loghinov nu și-a încetat experiențele. Ce s-a gîndit omul? Dacă tot a legat tabloul prin fire electrice de mecanismele de comandă, de ce nu le-ar prelungi, iar tabloul l-ar instala, să zicem, pe plug. Bună idee! Transformarea odată făcută, șoferul ar putea conduce tractorul dinafară, de pe remorcă.

În fața inventatorului se deschideau orizonturi noi. Într-adevăr, de ce n-ar putea fi instalat tabloul de comandă pe o semănătoare, secerătoare, sau chiar combină? Ia gîndiți-vă puțin: tractoare fără tractoriști!

O simplă analogie l-a oferit soluția.

Deplasarea tractorului în timpul lucrului este la fel de uniformă ca aceea a unei piese de raboteză. Alături de

prima brazdă, plugul trage altele. Brazda nu e însă la fel de dreaptă ca linia trasată de o mașină-unealtă. Din vreme în vreme, mașina înfilnește pomi, pietroaie, pe care trebuie să le ocolească și, desigur, ar fi foarte greu să faci să fie „copiate” brazdele unui tractor.

„Copiate”... Dar Loghinov nu cunoștea oare la perfecție principiul mașinilor de copiat? Piese de tăiere a acestor mașini reproduc doar linii curbe și nu drepte!

Odată infiripată, ideea nu l-a mai părăsit. Noaptea le prefăcea în zile.

A fost nevoie de un timp oarecare pînă cînd tractorul să înceapă să acționeze singur, fără intervenția omului. Truda nu i-a fost însă în zadar. Își atinsese scopul: greoaia mașină devenise un adevărat automat dirijat de... brazdă.

Sarniera pe care-o fixase dinaintea tractorului susținea un șasiu, pe care se afla un dispozitiv de ghidaj. Iar dispozitivul se deplasa urmînd brazda și dirijînd mașina întocmai ca bastonul unui orb care pipăie bordura trotuarului. Se abătea odată cu șanțul brazdei, stabilea contacte; un captor special, instalat pe tractor punea în mișcare releul care controla sistemul hidraulic de comandă. Dispozitivele electromecanice transmiteau efortul la șenila dreaptă sau stîngă, și mașina vira pînă cînd revenea paralel cu brazda. Apoi, dispozitivul de ghidaj se plasa imediat în poziție neutră și intrerupea circuitul.

În felul acesta tractorul urma ascultător brazda, fără să țină seama de-i noaptea sau ceață, deoarece „vedea” perfect brazda. Așa că aparatul lui Loghinov își merită de deplin numele de „pîndar”, pe care i l-au dat tractoriștii.

După un timp, Loghinov și-a perfecționat invenția: a conceput un automat de control care să oprească motorul deîndată ce presiunea uleiului ar scădea sub limita inferioară, iar după înfîlțirea cu turma de oi, inventatorul și-a înzestrat mașina și cu „organe de simț”, un dispozitiv special care s-o oprească în fața obstacolelor.

Tractorul devenea din ce în ce mai independent. Omul n-avea decît să-l conducă la capătul șanțului, căci dacă brazda era neregulată, dispozitivul de ghidaj nu funcționa. Odată însă virajul terminat, tractoristul părăsea cabina, după ce declanșa dispozitivul automat.

Loghinov socotește că doi tractoriști postați la extremitățile opuse ale unui ogor ar putea conduce foarte bine 6 sau 8 tractoare care lucrează pe terenurile învecinate. „A le conduce” e un fel de a spune, deoarece e vorba numai de supravegherea lor.

Tractorul automat și-a trecut cu succes examenul: în 17 zile el a arat o suprafață de 400 de hectare.

Invenția lui Loghinov ușurează munca tractoriștilor și liberează mîna de lucru. În același timp, ea scutește pe om de unele munci dăunătoare sănătății, cum ar fi, de pildă, tratarea culturilor cu insecticide.

I. Medvedev

...Și fermele pot fi automatizate

A trecut aproape un an de cînd la una din fermele de lapte ale colhozului „Stalin” din raionul Crimea funcționează un „carusel-minune”, cum e numită sala automatizată de muls cu conveier circular. Inovația a fost realizată de constructorii artelului, sub îndrumarea inginerului Ivan Teslenko, un tînar capabil și energic.

Proiectul conveierului circular de muls a fost realizat în colhoz. Multe din ansamblele și piesele mai importante ale instalației au fost construite de Ivan Teslenko împreună cu specialiștii colhozului.

Să aruncăm o privire în neobișnuita sală de muls. E o clădire albă, luminoasă, de formă cilindrică cu tavanul scund și cu ciment pe jos. Aici se află conveierul circular, montat pe role. În timpul mulsului, conveierul se rotește ușor. Platforma de muls este împărțită în douăzeci de boxe. În fiecare boxă se află o ieszle, un aparat de muls, un colector de lapte și blocuri automate de comandă.

Vacile sînt urcate pe platforma de muls, care execută o mișcare circulară lentă. Un dozator automat eliberează rația necesară de nutreț concentrat. În aceeași clipă, de la panoul de comandă, mulgătoarea-operator trimite printr-un pulverizator special curenți puternici de apă caldă spre ugerul vacii. Apa spală și masează ugerul. Apoi, printr-o simplă apăsare pe buton, operatorul pune în funcțiune aparatul de muls.

În timp ce vaca, primîndu-și rația de nutreț, parcurge o tură (care durează circa șase minute) se face și mulsul, după care aparatul se desprinde de uger și vaca părăsește conveierul.

Se știe că la o fermă obișnuită mulgătoarele sînt nevoite să care laptele cu gălețile pînă la punctul de recepție, unde îl strecoară, îl cîntăresc și îl toarnă în bidoane. Noul conveier de muls execută automat toate operațiunile.

Pentru prelucrarea laptelui a fost instalată o linie automată compusă din mașini și mecanisme diferite, legate între ele. Laptele este pompat printr-un filtru pasteurizator pînă la frigider.

Ne-am convins din experiență că ferma de lapte automatizată are avantaje mari nu numai față de fermele obișnuite, ci și față de cele utilizate cu rampe de muls de tip „brăduleț”.

În primul rînd instalația de muls tip carusel sporește de câteva ori productivitatea muncii crescătorilor de animale. În condițiile mulsului mecanic simplu, unei mulgătoare îi revin în loc de 10-12 vaci, pînă la 30; la fermele înzestrate cu săli și rampe de muls tip „brăduleț” o mulgătoare îngrijește 50-60 de vaci, iar în condițiile conveierului automatizat o singură mulgătoare mulge pînă la 300 vaci.

În al doilea rînd mașinile și automatele ușurează mult munca omului. Mulgătoarea-operator, scutită de o muncă fizică grea, nu cînde decît să urmărească indicațiile aparatelor de comandă și funcționarea aparatelor de muls. Pînă și la instalațiile perfecționate de tip „brăduleț”, după muls, lucrătorii fermei trebuie să spele manual gălețile, bidoanele, aparatele de muls. Pe cînd în noile săli de muls, aceste operațiuni sînt executate automat. În felul acesta munca mulgătoarelor-operatori devine o variantă a muncii industriale, se apropie de munca personalului tehnico-ingineresc.

Și mai e ceva. Astăzi, majoritatea crescătorilor de animale lucrează la fermă, în schimburi, din zori pînă-n zori, ceea ce nu corespunde deloc cu noul mod de viață. O dată cu introducerea automatizării în ferme, crescătorii de animale vor beneficia de ziua de muncă normală și le va rămîne timp suficient și pentru învățatură, pentru ridicarea nivelului lor cultural, pentru o odihnă creatoare!

Care este rentabilitatea economică a instalației automate din colhozul „Stalin”? Cît a costat sala de muls automatizată? Sînt justificate cheltuielile pentru construirea ei? Și la aceste întrebări se poate răspunde precis. Construcția noii săli, cu întreg utilajul și mecanismele ei, a costat 429.000 ruble. E o sumă destul de mare. Dar nu trebuie să uităm că este prima instalație experimentală. Colhozul a plătit și proiectul, și construirea în condiții de producție meșteșugărească și semi-meșteșugărească a majorității ansamblelor. Dacă ansamblele, aparatele și mecanismele ar fi construite în uzine, ele ar costa de două ori mai puțin.

Să calculăm și avantajele economice pe care le obține gospodăria de pe urma instalației de muls tip carusel. Practica arată că în noile condiții două mulgătoare și un mecanic pot deservi 600 de vaci cu lapte. În condiții obișnuite, pentru îngrijirea aceluiași număr de animale ar fi nevoie de cel puțin 60 de oameni. Acești oameni ar trebui plătiți anual cu peste 500.000 ruble, în timp ce salariul anual al celor două mulgătoare-operatori și al mecanicului ar însuma doar 36.000 ruble. Deci numai economia la salarii ar recupera cu prisosință, încă din primul an, toate cheltuielile pentru întreținerea sălii de muls.

D. Skorohodov
secretar al Comitetului
raional al P.C.U.S.
al raionului Crimea

Vopsit în galben și roșu, autotată spre Zolovec, centrul regiunii, se cocoșează pe pantele line ale părții de aici încep să-și înalță și îndreptă privirile, prăvălitorul rămîne fermecut de punctaș ici-colo de moșteniri îngrijite. Și, admirînd prăvălitorul de țară, odinioară prosperă, că despre oameni tîndu-se lucruri neobișnuite, problemele economice cu o adîncă cunoaștere a vieții liber.

Iaroslav Cij, Erou al Marelui Struten, aflat la cîteva zeci de kilometri de aceste, vizitatorii nu-i prea dău porci. Deîndată ce vestea despre țară și N. S. Hrușciiov, cu prietenii săi, ce vrea să se așeze într-una, dorind să se bucure de experiența lui. Pe toți și în parteneriat, cu prietenie.

Și la fel se întîmplă și astăzi se grăbească, deși pînă acum n-are, da vizitatorilor obișnuitele pentru a mia oară. În salopeta mincei le poartă sufletele, pare 37 de ani, și-o trădează însă că curioșilor, felul în care pătrunde.

La începutul anului 1959 Cij a condus colhozului în care se ocupase, de altfel foarte simplu, i-a fost dat și, în numai o realitate: a desființat împreună specială pentru hrană, a amenajată animalelor. Apoi a instalat și troace automate. A simplificat înclinația terenului asfaltat ca și culat în așa fel încît să lucreze muncă neplăcută, istovitoare.

Cij a stabilit și o rație specială pusă numai din furaje uscate, catalog agricol și a propus ca, furajele să nu mai fie aduse la care să le dezgroape singuri, din sfeclă, special cultivate pentru o.

Într-adevăr, inventivitatea de rezolvarea tuturor problemelor și o îndrăgea nu poate fi decît atenție pe care-și propusese s-o ițantă: să ușureze cît mai mult s-o facă mai rentabilă, mai productivă cum ar fi, să zicem, muncă la o mașină-unealtă modernă.

Elicopterul pătrunde tot mai mult în viața vîtorului

Oriz

Un om a găsit calea spre progres: IAROSLAV CIJ

...zuzul zboară pe șoseaua asfal-
...nal al districtului Lvov. Sa-
...dealurilor vestice că nu de-
...muntele Carpații. Oriunde
...și pășuni și ogoare. Că-
...peisajului ucrainean,
...firiu al caselor cochet
...ie își spui că în acest
...zurile se dezvoltă și
...aici ai auzit pove-
...și porni să-și rezolve
...care o poate da numai
...ta omului cu adevărat

Luată în ansamblu, inovațiile lui Cij au dat rezultate remar-
cabile. Așa se face nu numai că porcii pe care-i îngrijea au
inceput să dea mai multă carne, dar prețul de cost a început
și el să scadă. Faptul că munca unui singur om înlocuia munca
a nouă sau zece muncitori a avut o influență decisivă asupra
cheltuielilor necesitate de producția de carne. În 1959, de
pildă, Cij a făcut să scadă prețul la kilogramul de carne de porc
la numai 2 ruble și 24 de copeici, iar în 1960 a furnizat
colhozului 1000 de chintale de carne, cu obligația ca în 1961
să-i furnizeze 2500! Și asta, continuând să scadă mereu prețul
cărni.

★

Globul de foc al soarelui prinde să apună dincolo de pădurea
ce se zărește în depărtare, dar Cij nu se grăbește de fel să
lase munca. Soția lui, Ana, o femeie frumoasă, a venit însă
să-l ia, așa că-i totuși timpul să se întoarcă acasă. Cij îi po-
tește pe oaspeții la el.

Cij și-a durat gospodăria pe o colină, în mijlocul unei ade-
vărate păduri de pomi fructiferi. Din depărtare, casele colhoz-
nicilor înșiruite pe colină par niște pete albe, inecate în ver-
deață. Undeva pe-acolo se află și casa din cărămidă, cu fere-
stre mari, luminoase, în care trăiește Cij cu soția și cei cinci
copii.

Nu departe de casă zărim o izbă străveche, care cine știe
cum de se mai ține încă în picioare, izba în care bunicul și
tatăl lui Iaroslav își duceau zilele laolaltă cu vitele, și în care
chiar el, Iaroslav, și-a petrecut anii tinereții, trudind din greu
pentru moșier.

— Mai bine de jumătate din viață mi-am petrecut aici — ne
spune Cij, făcând semn cu capul spre izbă — și totuși prea
multe n-aș avea de povestit despre ea.

În această izbă a fost vinat Iaroslav Cij și trimis la muncă
obligatorie în Germania. Și tot aici s-a întors, în 1943, pentru
ca nu multă vreme după eliberarea satului să intre în rinduri-
rile Armatei Sovietice. Războiul odată terminat a revenit pe
meleagurile natale și, cu asta, începe a doua parte a intere-
santei lui biografii.

Iaroslav se angajează să lucreze într-o mină din impreju-
rimi și, în scurtă vreme devine șef de brigadă. După care cere
să fie primit în partid. Ei, dar sînt lucruri care merită să fie
povestite mai pe larg.

Era prin 1949, trecuseră vreo patru ani de la terminarea răz-
boiului. În vremea aceea, bande de naționaliști ucraineni, cei
mai mulți culaci, se mai ascundeau încă prin păduri, neputin-
du-se împăca cu gîndul că nu ei, ci poporul muncitor este
acela care stăpînește țînutul. Bandiții își puseseră în gînd să-i
înlăture pe toți cei care luptau activ pentru reorganizarea
vieții pe baza principiilor noi, comuniste. Așa a fost ucis și
unul dintre prietenii lui Cij, un miner, un comunist cinstit.

Dimpreună cu tovarășii lui, Cij și-a înmormîntat prietenul și
a jurat să-i continue lupta. Așa că, după numai o săptămînă,
a cerut să fie primit în rindurile partidului.

A părăsit mina și a început să muncească la el, în sat. Cu-
rînd, oamenii l-au ales președinte al Sovietului sătesc. Carac-
terul lui Cij este însă „incorigibil”: omul a preferat să lupte
în linia întîia a frontului pentru bunăstarea colhoznică, ca
crescător de vite. Pentru serviciile aduse colhozului în organi-
zarea creșterii porcilor, Cij este ales președinte. Caracterul lui
„incorigibil” nu-i dă însă pace nici acum: vrînd să dea și al-
tora exemplu de cum trebuie să muncești, cere conducerii col-
hozului să lucreze ca simplu crescător de porci. Ba încă, cu
prilejul unei adunări generale, cere să i se revizuiască
salariul, în sensul reducerii lui.

— Acum nu mai lucrez așa de mult ca înainte, a arătat el,
iar creșterea productivității muncii nu mi se datorește numai
mie. Așa că ar fi nedrept să primesc un salariu mai mare ca
alții.

Și tot la insistențele lui, normele de lucru i-au mai fost spo-
rite de-atunci în câteva rinduri, nu de alta, dar ca să fie o pildă
pentru toți ceilalți...

Asta-i drumul lui Cij, drumul unui om în căutarea fericirii
omenești, asta-i povestea vieții lui, viața unui soldat, a unui
muncitor, a unui luptător pentru mlădițele vieții noi, comuniste.

★

Acasă, Cij are sumedenie de cărți: cataloage zootehnice și
din alte ramuri ale agriculturii, reviste de specialitate, romane.
Printre ele am remarcat cartea comunistului american John
Reed „Zece zile care au zguduit lumea”, ale cărei pagini sînt
adnotate cu creionul, operele marelui scriitor democrat ucrain-
ean Koțiubinski, legate într-o îmbrăcăminte împodobită cu mo-
tive naționale. Pe prima pagină, o dedicație meticolos caligra-
fiată:

„Dedicată unui adevărat comunist, participantului activ la
întrecerea cu America pe tărîm economic, lui Iaroslav Cij... Îți
urez din toată inima succes în atingerea țelului pe care ți l-ai
propus. Multă sănătate și fericire dumitale, soției și copiilor”.

Este dedicația unuia din nenumărații prieteni ai lui Cij, care
trăiesc și muncesc la sute de kilometri de Struten, și care i-a
trimis în semn de prețuire cartea. Cij ține mult la ea, deoarece
simbolizează gîndurile, sensul profund al solidarității care-l
ajută să fie primul printre cei de-opotrivă cu el, și deopotrivă
cu cei din frunte.

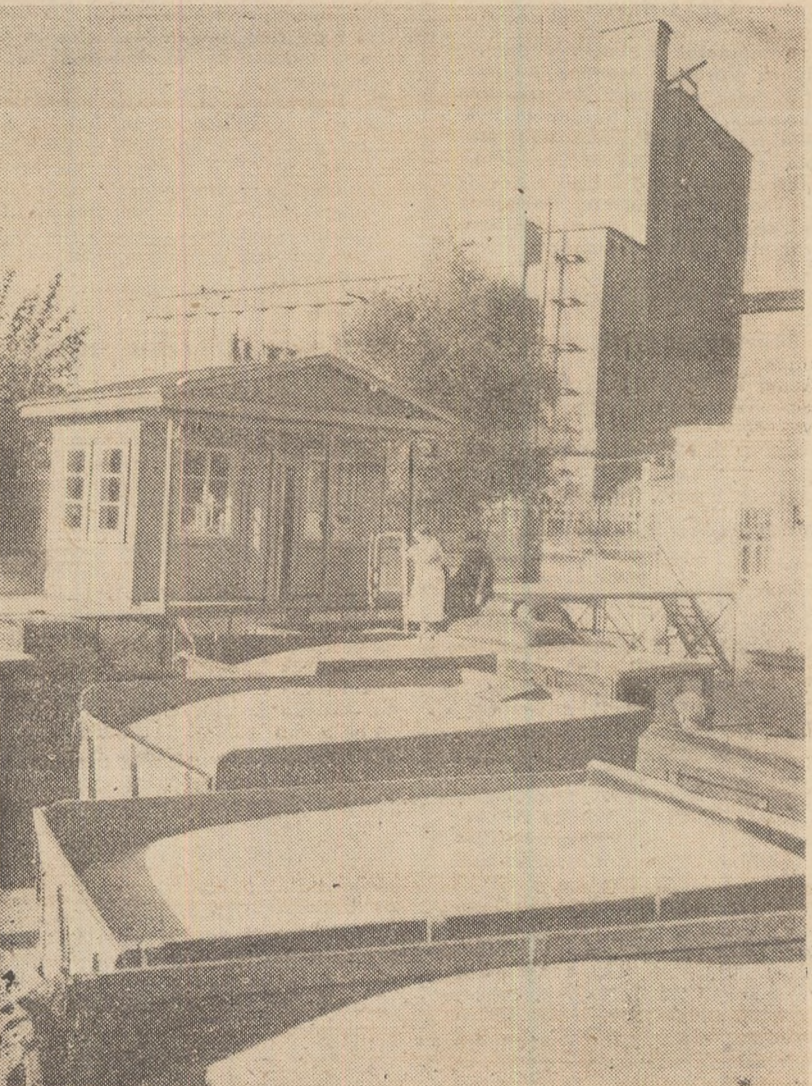
Dar nu numai oamenii sovietici îi scriu lui Cij. Poștașul îi
aduce deseori scrisori cu timbre neobișnuite, de peste hotare,
la care crescătorul de porci răspunde cu regularitate. Scrisorile
lui iau drumul Poloniei, Cehoslovaciei, României, Republicii
Democrațe Germane... Și inima omului adevărat care este Cij
se umple de mindrie că poate contribui la construirea socialis-
mului și în alte părți ale lumii.

S. Petuhov

SUS: Așa a început, în vara lui 1960, bătălia strînsului
coltei pe ogoarele siberiene...

JOS: ...și așa s-a terminat

...lt în practica agricolă so-

zonturii

O revoluție în știință: ALBUMINA ARTIFICIALĂ

Ceasornic-brătară electric

Mecanismele ceasornicelor obișnuite au un mare neajuns: mercurul lor se încetinește pe măsură ce slăbește tensiunea arcului. Specialiștii sovietici s-au gândit să înlocuiască arcul cu curent electric. Sursa de curent are forma unei baterii minuscule, montată în mecanismul ceasornicului. Bateria asigură energia necesară pentru un an. Noile ceasornice înregistrează timpul foarte precis.

Micromeritele înving frigul?

Un grup de savanți de la Universitatea din Samarkand studiază posibilitatea sporirii rezistenței la temperaturi joase a plantelor termofile. S-a constatat că plantele ale căror semințe au fost tratate cu o soluție slabă de sulfat de cupru au învins cu ușurință „putregaiul rădăcinilor”, boală care apare primăvara, din pricina răcirii timpului. Acum savanții lucrează la un nou preparat complex, cuprinzând următoarele microelemente: cupru, zinc, litiu și mangan.

Cîți ani are Pămîntul?

Se poate afla vîrsta absolută a planetei noastre? Noile realizări ale științei, în speță metodele radioactive, au permis dezlegarea acestei taine a naturii. S-a constatat că dezintegrarea radioactivă a elementelor chimice din mineralele solului îngăduie să se determine vîrsta lor, deoarece toate au aceeași viteză de dezintegrare. Aceste metode au permis stabilirea vîrstei Pămîntului la aproximativ 4,5 miliarde de ani. Pe cîți analoge au fost soluționate și alte probleme ale evoluției Terrei. Determinînd perioada de formare a așa numitului „scut baltic”, cercetătorii sovietici au aflat că cele mai vechi roci muntoase se află în regiunile nordice. În Karelia și Finlanda, printre sedimentele de roci muntoase, s-au păstrat și rămășițe ale celor mai simple forme de viață de pe globul pămîntesc. Vîrsta lor numără 1.800 milioane de ani.

Grasime-praf

Combinatul Evdakovsk din regiunea Voronej produce grăsimi-praf. Spre deosebire de grăsimea obișnuită, care se topește la temperatura de 5-6 grade, noul produs rezistă și la 20 de grade. Pentru transportul lui nu e nevoie de vagoane frigorifere. Domeniile în care se poate folosi grăsime-praf sînt practic nelimitate.

Picături miraculoase

Picăturile de apă imprăștiute de cascade sau fîntini arteziene au un mare efect curativ. Prin pulverizarea apei se formează ioni de hidroxil și hidroxoniu, precum și atomi de oxigen, care exercită o influență binefăcătoare asupra sistemului nervos central și a sistemului cardio-vascular. În ultimul timp, savanții sovietici au propus o nouă metodă de tratament numită hidroaerizare. Metoda dă rezultate bune în tratamentul hipertoniilor, astmei bronhiale și al altor maladii.

Oche ar pentru cosmonauți

Se știe că dincolo de limitele atmosferei există o zonă foarte puternic luminată. Venind în contact cu ea, ochii cosmonauților vor trebui să se contracte la maximum. Trecînd de zona de lumină și intrînd în umbra Pămîntului, pupilele călătorului se vor dilata. Ochiul omului nu este adaptat la asemenea schimbări brusce de lumină. De aceea, specialiștii sovietici în medicină cosmică lucrează la niște ochelari speciali, cu ajutorul cărora cosmonauții se vor adapta automat la schimbările brusce de lumină.

„Polimer — substanță a cărei moleculă este alcătuită prin unirea a două sau mai multe molecule ale unei substanțe cu caracter nesaturat”, spune dicționarul. Dar și o moleculă de albumină este alcătuită din moleculele unor substanțe simple — aminoacizi, albumina fiind deci un polimer.

Dacă oamenii de știință au izbutit să producă în laborator polimeri destul de complicați cum ar fi cauciucul, prepararea polimerilor biologici — a albuminelor, de pildă, a întîmpinat greutăți uriașe, deoarece este vorba de dezvăluirea uneia din cele mai ascunse taine ale vieții.

Dar să lăsăm de o parte polimerii artificiali, înzestrați cu însușiri mecanice adaptate multor scopuri (rezistență la frig sau la căldură, elasticitate sau rigiditate etc.) și să ne ocupăm de cei biologici, pe care ni-i oferă natura și care posedă însușiri biologice multiple. Cei mai importanți polimeri biologici sînt polizaharidele, albuminele și acizii nucleici, precum și combinațiile dintre ele, ca gluco-proteinele sau nucleoproteinele.

Polizaharidele îndeplinesc în organismul plantelor două funcțiuni: ele constituie rezerva de materie nutritivă sub forma de grăunțe de amidon depozitate în țesuturi, precum și materialul de bază al țesuturilor de susținere.

La animale, glicogenul se depozitează sub formă de rezervă de substanțe nutritive în diverse țesuturi și mai ales în ficat, de unde este cedat, la nevoie, organismului.

În corpul animalelor mai există polizaharide cu o compoziție foarte complicată, a căror funcțiune încă n-a fost pe deplin lămurită.

La temelia vieții

Spuneam că fiecare albumină conține un anumit număr de aminoacizi diferiți iar ordinea lor, structura lanțului pe care-l formează, este de asemenea diferită. De aici se naște și diversitatea albuminelor. Deși elementele din care se compun sînt aceleași, albuminele se deosebesc prin structură și însușiri. Ele se numără printre cei mai importanți componenți ai țesutului viu, au însușiri plastice sau mecanice și conduc procesele chimice din organism. Desigur că prima albumină care a participat la apariția vieții pe Pămînt, a întrunit toate aceste calități. În prezent, fiecare albumină are însă o singură funcțiune sau un număr limitat de funcții.

Care este rolul albuminelor în procesele chimice ce se desfășoară în organism?

Funcțiunile de creștere, reglarea vitezei metabolismului, producerea de către pancreas a insulinei (a cărei insuficiență provoacă diabetul) funcțiunile de protejare a organismului, de apărare a lui împotriva maladiilor prin formare de anticorpi — iată numai cîteva din acțiunile binefăcătoare ale albuminelor în corpul omensc.

Taina acizilor nucleici

De mulți ani savanții descoperă în fiecare particulă a substanței vii, și mai ales în nucleu, acizi nucleici. Aceștia se compun din fosfor, zahăr și din substanțe azotoase combinate cu albumine. Acizii nucleici au un rol precumpănitor în cele mai importante procese biologice și anume în procesele de creștere, dezvoltare, înmulțire și ereditate. Ei influențează metabolismul în organism și se intercalează în sinteza albuminei, al cărei caracter îl determină într-un anumit grad.

Virurile sînt, după cum se știe, alcătuite din albumină combinată cu acizi nucleici. De curînd, savanții sovietici au reușit să descompună un virus în albumină și în acid nucleic și să-l refacă apoi din părțile lui componente. În fața a doua, ei au combinat albumina cu acidul nucleic extras dintr-o altă familie de viruri. Cînd s-a injectat unei plante noul virus produs pe cale artificială, s-a observat că în țesuturile ei se înmulțesc virurile din familia din care a fost extras acidul nucleic. În cele din urmă s-a putut dovedi că acidul nucleic extras din viruri are și el caractere virotice, injectînd cu el o plantă s-a observat că în ea se înmulțesc un virus, format din acid nucleic și albumină. Nu a fost încă elucidată problema dacă acidul nucleic

utilizat în aceste experiențe a fost pur sau dacă a avut în componența sa urme de albumine.

Sinteza albuminei — pe cale de realizare

De mulți ani, oamenii de știință se străduiesc să prepare, pe cale sintetică, albumină din aminoacizi. Pînă de curînd toate încercările au dat, însă, greș, pentru că „arhitectura” moleculei de albumină era cunoscută doar foarte vag. Greutatea consta în faptul că nu era deajuns să se „monteze” o moleculă mare din componenții ei; trebuia descifrat și „amplasamentul” părților componente. În ultimii ani au fost dobîndite succese importante în această direcție. La început, s-a încercat să se determine

Alimente în cantități nelimitate, hrană pentru întreaga populație a globului, indiferent de starea timpului, de secete, ploa torențiale sau uragane, dispariția unor boli ca reumatismul, guta, obezitatea, prelungirea vieții oamenilor pînă la o vîrstă medie de 100 de ani — iată cîteva dintre perspectivele pe care le deschide prepararea pe cale artificială a polimerilor biologici și în special a albuminei.

Această problemă de importanță covârșitoare, căreia i se dedică azi numeroși oameni de știință din întreaga lume, este pe cale să fie rezolvată.

ordinea, după care sînt așezați aminoacizii în interiorul proteinelor și să se reproducă această ordine pe cale sintetică. Au trecut 10 ani de cînd savanții au izbutit să scindeze albumina în particule mai mici, pe care să le reunească din nou în albumină. În 1954 a fost realizată sinteza unor albumine mai simple ca hormonii ocitocini și varopresini. Mult mai dificilă este sinteza unor albumine complexe, dar așa cum afirmă savantul sovietic V. S. Tongur, într-un an-doi se va realiza probabil sinteza unor albumine compuse din cîteva duzine de aminoacizi.

Și sinteza altor polimeri biologici a dat rezultate pozitive. N-au trecut decît 2-3 ani de cînd s-au descoperit fermenții

care determină sinteza acizilor nucleici și a hidraților de carbon. Astăzi se poate prepara într-o eprubetă — din componenții cunoscuți ai combinației și adăugîndu-se fermenți — acizi nucleici și hidrați de carbon.

Fermentul care determină sinteza albuminei încă n-a fost găsit. Poate că el nici nu există. Totuși, sinteza albuminei poate fi studiată de acum în afara organismului, în condiții create artificial.

Viitorul strălucit al polimerilor

Deocamdată nu se poate preciza cîtă vreme va mai trece pînă ce oamenii vor învăța să prepare — pe cale sintetică — toți polimerii biologici în cantitățile dorite.

Un lucru, însă, este sigur: atunci viața va fi infinit mai ușoară și mai îmbelșugată!

Vor putea fi preparate atîtea alimente încît nici un om de pe Pămînt să nu mai sufere de foame. Hrana sintetică nu se va deosebi de cea naturală, deoarece în componența ei vor intra albumine, grăsimi și hidrați de carbon. Grăsimile sînt preparate de pe acum sintetic, în scopuri industriale. Producția de alimente nu va mai depinde de capriciile vremii și cuvîntul „recoltă deficitară” va dispărea din limbajul oamenilor. Nu trebuie să ne închipuim totuși că polimerii sintetici vor înlocui cu desăvîrșire hrana naturală. Vor apare poate alimente noi, feluri de mâncare necunoscute, mai nutritive și mai gustoase, dar niciodată nu vom izgoni de pe mesele noastre struguri, roșiile, merele, căpșunile sau zarzavaturile proaspete.

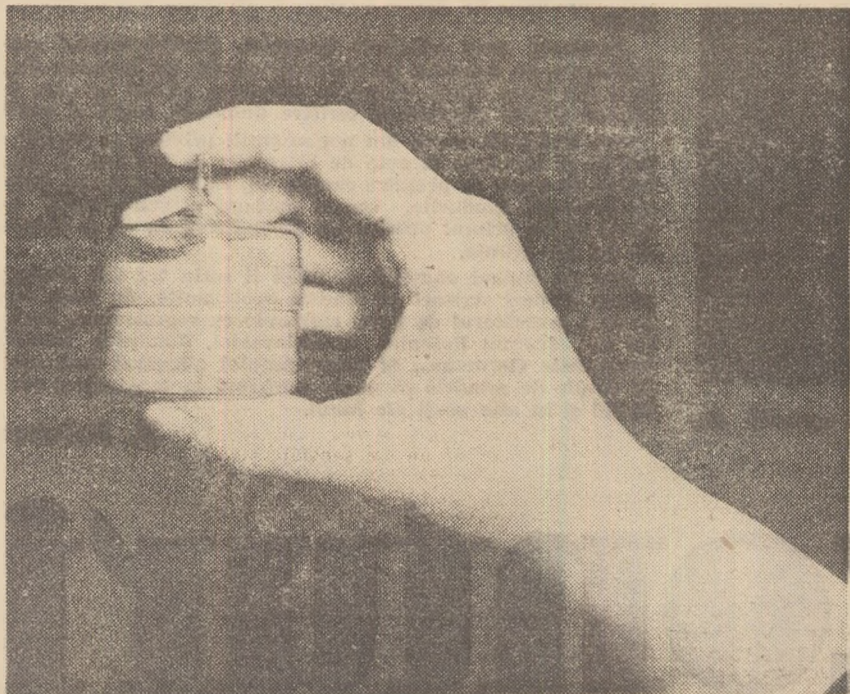
Polimerii biologici vor fi fabricați în uriașe uzine automate, a căror producție va îndestula miliardele de oameni ce vor popula planeta noastră. În zborurile cosmice îndepărtate, volumul proviziilor de alimente va înceta să mai constituie o problemă. Cele necesare vieții astronauților vor fi preparate pe loc, în mici aparate, instalate pe bordul rachetelor, din albumine, hidrați de carbon și grăsimi sintetice.

Multe boli, mai ales cele generate de defectuoasa funcționare a sistemului hormonal, vor dispărea. Orice maladie de acest fel va putea fi prevenită prin introducerea în organism a hormonului de albumină respectiv, preparat în laborator.

Oamenii vor influența propria lor creștere și dezvoltare, căci vor putea să-și regleze metabolismul. Îmbătrînirea va fi „aminată” și viața omului prelungită, iar toate organele și țesuturile se vor dezvolta în cursul vieții în mod complex și armonios.

Cunoașterea deplină a tainei sintezei biologice a polimerilor va însemna una din marile victorii ale omului în milenara sa luptă pentru stăpînirea forțelor naturii.

Radu Nor

Acest borcănaș cu alge *Chlorella* conține de trei ori mai multe proteine decît aceeași cantitate de carne

A. R. L. U. S.

BUCUREȘTI

Expoziția „Tehnica nouă în slujba septenalului”

Consiliul General A.R.L.U.S. prezintă la Casa prieteniei din București o interesantă expoziție care oglindește aspecte actuale din toate domeniile economiei naționale sovietice.

Imagini sugestive reflectă unele din cele mai importante înfăptuiri ale științei și tehnicii sovietice puse azi în slujba septenalului — mecanizarea și automatizarea complexă a producției, introducerea utilajelor noi de înaltă tehnicitate, folosirea energiei nucleare și a mașinilor electronice de calcul, introducerea unor noi procese tehnologice în diverse ramuri de producție ș.a. Foarte elocvente sînt panourile care vorbesc despre felul cum muncesc oamenii sovietici pentru nobila cauză a construirii desfășurate a comunismului. Privitorii află astfel că numai în 1959 și în primul trimestru al lui 1960, de pildă, în U.R.S.S. au fost făcute peste 5.500.000 de propuneri de inovații și raționalizări. Mai bine de 108.000 ingineri au terminat cursurile în 1959, an în care S.U.A. nu a numărat decît

38.000 de absolvenți de școli tehnice. În primii doi ani ai septenalului, peste 2.300 tipuri noi de mașini și aparate importante au ieșit din mîinile harnice ale omului sovietic și peste 2.000 de întreprinderi mari înzestrate cu tehnica cea mai modernă au început să producă, în vreme ce pe ogoarele Uniunii Sovietice brazdele vor fi curînd răsturnate de tractorul fără tractorist. Expoziția de la Casa prieteniei din București arată cum pe baza succeselor înregistrate pînă acum tehnica nouă deschide economiei sovietice perspective tot mai luminoase în următorii ani. Ea constituie o contribuție prețioasă la cunoașterea de către oamenii muncii din țara noastră a felului cum mărețele sarcini trasate de Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. sînt traduse în viață de oamenii sovietici în vederea construirii bazei tehnico-materiale a comunismului.

V. D.

Două concerte închinare prieteniei

În zilele de 29 și 30 decembrie, la Casa prieteniei romino-sovietice din Capitală au avut loc două concerte date de orchestra semi-simfonică de tineret a Casei prieteniei din Timișoara. Această orchestră, care a concertat pentru prima oară în fața publicului bucureștean, este o formație tină, alcătuită din artiști amatori, îndrăgostiți de artă, și este condusă de Erich Koch, un dirijor competent, cu merite cîrte în organizarea Ansamblului.

Orchestra în întregime ei cit și soliștii instrumentiști au prezentat un program variat, executat cu sensibilitate, la un înalt nivel artistic. Orchestranții au dovedit că știu să atace un pasaj în forte atunci cînd au trebuit să exprime avîntul, eroismul ce se degajă din unele cîntece cum sînt „Marșul partidului nostru” de Covaci, „Marșul partizanilor” din opereta „Vînt de libertate” de Dunaevski, sau bucuria vieții noi de care sînt pătrunse melodiile populare. Cu multă finețe au fost interpretate și cîntece de factură lirică ca de pildă „Serile în împrejurimile Moscovei” de Soloviov Sedoi sau „Așa cum ai fost” de Dunaevski.

În ce privește interpretarea pieselor de ansamblu, se poate spune că orchestra a excelat îndeosebi în execuția dansurilor românești de Tiberiu Brediceanu, unde a obținut o sonori-

tate orchestrală bogată iar dozajul grupului de suflători a fost remarcabil și a Mazurcii din baletul „Lacul lebedelor” de Ceikovski unde grupele de instrumente — viole, suflători și violoncele, bași — și-au demonstrat în egală măsură măiestria.

„Potpuriul prieteniei” a dat prilej publicului adunat în sala din strada Batiștei să audieze, în prelucrarea lui Erich Koch, unele din cele mai frumoase melodii românești și sovietice. Bucățile solistice cu și fără acompaniament executate de elevii Titus Munteanu (flaut), Robert Merkle (violoncel), Eva Sekelly (vioară) s-au bucurat de binemeritate aplauze din partea asistenței.

Inițiativa Consiliului regional A.R.L.U.S. Timișoara de a ne prezenta această orchestră e meritore în numai prin faptul că ne-a prilejuit cîteva ceasuri de reale emoții artistice ci și prin aceea că bogatul ei program a venit să contribuie la o tot mai largă cunoaștere a muzicii sovietice, la întărirea continuă a prieteniei dintre popoarele romîn și sovietic.

Al. Pleșca

dirijorul orchestrei de copii a
Casei prieteniei romino-sovietice
din București

Orchestra semi-simfonică de tineret a Casei prieteniei din Timișoara

AL TREILEA AN — A TREIA TREAPTĂ

(urmare din pag. 3-a)

șosele și în înlesnirea creditelor pentru construcțiile de locuințe.

Desigur, nici unul din economiștii consultați n-a pronunțat cuvîntul „criză”. Ei s-au ferit chiar și de cuvîntul „depresiune”. Dedîndu-se indeletnicirilor de virtuozitate verbală care ajung la modă de îndată ce se profilează amenințarea unei noi crize, economiștii americani au folosit perifrăze întortochiate pentru a vorbi despre lucruri limpezi pentru toată lumea. „Stagnarea ce-și face drum pe încetul”, „scădere a activității economice”, „slăbiciune economică”, au fost cîteva din probele de inventivitate semantică date de cei zece economiști.

În ceea ce privește prognoza solicitată, toți cei zece economiști au fost de acord că anul 1961 nu făgăduiește nimic bun.

Săptămîna aceasta deschidem nu numai socotelile unui nou an, ci și socotelile unui nou deceniu, al șaptelea deceniu al veacului

nostru. Rezultatele anului 1960, prevederile pentru anul 1961 dovedesc că planul de șapte ani al Uniunii Sovietice va fi îndeplinit înainte de termen. Și aceasta, împreună cu succesele obținute în construcția economică de către celelalte țări socialiste, va apropia momentul cînd socialismul se va situa pe primul loc în lume în ce privește ponderea în producția mondială. În raportul ținut în fața Congresului al XXI-lea al P.C.U.S., N. S. Hrușciov a apreciat timpul necesar pentru ca Uniunea Sovietică să depășească și producția industrială americană pe cap de locuitor la o perioadă de încă vrea cinci ani după terminarea planului de șapte ani. Către sfîrșitul deceniului care începe săptămîna aceasta, așa dar Uniunea Sovietică va deține primul loc în lume atît în ceea ce privește volumul absolut al producției, cît și în ceea ce privește producția pe cap de locuitor. Vom înregistra atunci, „o victorie de importanță istorică mondială a socialismului în întrecerea pașnică cu capitalismul, pe arena internațională”.

Moscova. Iarna în parcul Alexandrovski

SCRISORILE
DIN MOSCOVA

Tehnica nouă și transporturile în comun

Nu trece zi fără ca în viața locuitorilor Moscovei să nu intervină mereu alte îmbunătățiri. Să luăm, de pildă, transporturile în comun.

Zilele trecute s-a nimerit să călătoresc cu troleibuzul pe linia 24.

— La stația „Aviamotornaia” sosim la orele 17 și 14 minute fix, a răsunat deodată vocea conductorului.

— Ce-o mai fi și asta, m-am adresat ultimului bătrîn, care suridea în barbă, observînd privirile neîncrezătoare ale celorlalți călători. N-o fi crezînd, oare, că troleibuzul lui e locomotivă.

Dar vecinul meu m-a contrazis. De ce n-ar fi posibil oare, a început să-mi demonstreze omul, ca și troleibuzele să circule cu precizia trenurilor? După cum vezi, șoferii de pe linia asta au stabilit un nou orar, pe care-l respectă cu strictețe. Progresul tehnic, buna deservire a călătorilor, asta-i l! Și nu văd nimic nefiresc în ele.

La respectarea orarului pe care și l-au impus, șoferii sînt sprijiniți de autoritățile orașului. Parcul de taxiuri s-a îmbogățit cu 1.200 de mașini noi, moderne, iar alte 600 de „Volgi”, sosesc acum în grupuri din orașul Gorki unde se află uzina constructoare. Începînd din ianuarie vor fi reduse și tarifele: în loc de o rublă și jumătate de kilometru, pasagerul va plăti numai o rublă, adică 10 kopeici, după noua monedă.

La stația de metro din Piața Revoluției sînt experimentați de cîteva zile niște „controlori” automați. Pentru a lua metroul e suficient să introduci în aparat o piesă de cinci kopeici. Avantajul e dublu: dispar cozile la ghișeele de bilete, iar personalul întreprinderii poate fi folosit în munci mai productive. Dar asta încă nu-i totul în materie de transporturi.

Trenul monorai

Un oraș modern nu poate trăi fără un serviciu bine organizat al transporturilor în comun. La dispoziția celor aproape șase milioane de moscoviți se află metroul, liniile de tramvai, troleibuz și autobuz. Mii și mii de taxiuri. Și totuși, aceste mijloace de transport încep să se dovedească insuficiente față de continua dezvoltare a orașului.

Recent, limitele Moscovei au fost extinse, noi teritorii au venit să se adauge viitorului oraș în care vor fi ridicate în scurtă vreme, în mijlocul parcurilor, hoteluri și clădiri de locuit, terenuri de sport, cinematografe și teatre. De asemenea, dezvoltarea transporturilor aeriene sporește considerabil traficul pe căile de acces la aerodromuri, aflate la o depărtare apreciabilă de centrul orașului.

Ei bine, pentru a rezolva problema circulației rapide și comode pe noile străzi și șosele ce vor apare curînd pe harta Moscovei, inginerii secției de transporturi a Institutului ce se ocupă de planul general al Moscovei au pus la punct proiectul unei căi ferate electrice monorail, a cărei construcție va începe curînd.

Principalul avantaj al acestui mijloc de transport va fi viteza mare, 120-150 kilometri pe oră, și eliminarea încrucișărilor, a curbilor.

Pentru realizarea acestei originale căi ferate, inginerii sovietici au elaborat proiecte noi, interesante, care se deosebesc de cele aplicate în mod obișnuit în S.U.A. sau în unele țări europene. Ei au ales soluția alunecării trenului deasupra liniei, vagoanele urmînd să se mențină în echilibru prin mijlocirea roților laterale. Aplicarea acestui sistem permite construirea estacadei la o înălțime de 5 și nu de 8 metri.

În stații, pasagerii nu vor aștepta trenul mai mult de 75 de secunde, ceea ce înseamnă că într-o oră se vor scurge, în ambele sensuri, 40—50 de trenuri.

Vagoanele vor fi fabricate din materiale ușoare și vor aminti, prin forma lor, fuselajul avioanelor moderne. Fiecare tren, alcătuit din trei vagoane, va putea transporta între 400 și 500 de pasageri. Bineînțeles, „calea ferată” va fi complet automatizată, iar mecanicul înlocuit cu un post central de comenzi.

Constructorii sovietici studiază și problema înălțurării zgomotelor pe care le va produce intensificarea circulației a trenurilor monorail. Ei au prevăzut astfel folosirea pneurilor de cauciuc și includerea în construcțiile din beton armat, a unor elemente care să absoarbă zgomotul.

A. B.

GOSPODINE!

FOLOSITI CU INCREDERE CARNEA SI
PREPARATELE CONSERVATE PRIN FRIG:

- carne tocată
- carne de gătit
- pulpă de porc
- fripturi
- sarmăluțe în foi de viță
- șnițele pane cu cartofi prăjiți
- colțunași cu brinză
- perișoare cu verdeață
- tocană cu măruntaie

PRODUSELE CONSERVATE PRIN FRIG
IȘI PASTREAZĂ GUSTUL ȘI AROMA PRO-
DUSELOR PROASPETE ȘI SE GASESC DE
VINZARE LA MAGAZINELE: „ALIMEN-
TARA”, „COMALIMENT” ȘI „APROZAR”

În atenția
Gospodăriilor agricole
de Stat și a Gospodăriilor
agricole colective.

Contribuiți la dezvoltarea
animalelor și păsărilor,
amestecându-le hrana cu

FĂINĂ DE OASE

și
FĂINĂ DE CARNE

Folosiți de asemenea
FURAJELE CONCENTRATE

Adresați comenzile:
I. I. R. „11 IUNIE”

Sf. GHEORGHE, reg. Brașov

FABRICA DE CONFECȚII

I. G. FRIN - CRAIOVA

îmbrăcăminte produce
pentru
băieți și fete

UNIFORME ȘCOLARE
costume

PALTOANE ȘI PARDESIE

INTR-UN SORTIMENT BOGAT DE

modele, desene și culori

INTREPRINDEREA INDUSTRIALĂ
RAIONALĂ

GABOR ARON

Tg. Secuiesc, reg. Brașov

Vinde din stoc

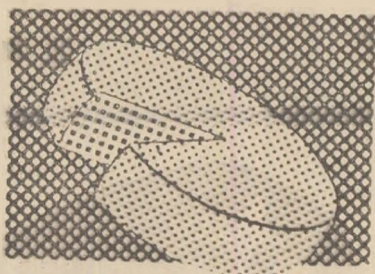
COVOARE

„CARPAȚI”

de diferite dimensiuni, la

prețul de lei 230 metrul

pătrat

CEREȚI

în magazinele
de specialitate
din toată țara,
cunoscutele
produse ale

**I. C. I. L.
CONSTANȚA**

- CAȘCAVAL
de Dobrogea
- BRÎNZA TELEMEA
de vacă și de oaie
- CAȘCAVAL DE VARĂ
„Muntenia”

Intreprinderea forestieră din Gheorghieni

Regiunea Mureș - Autonomă Maghiară

Piața Petőfi nr. 5

Fără repartiție,

confectionează, pe bază de comandă, din lemn rotund
și cioplit de rășinoase

- Șarpante
- Răsadnițe
- Pătule de porumb

FABRICA DE
CONFECȚII
ODORHEI

produce

● PALTOANE
ȘI PARDESIE

pentru bărbați

● PALTOANE

pentru băieți

● SCURTE

bărbătești jărănești

într-un bogat sor-
timent de modele,
culori și desene

**SFIRLEAZĂ-
CUCULICE**

PREFERAȚI

JUCARIILE

DIN MATERIAL

PLASTIC

PRODUSE

DE FABRICA

Haia Lifschitz

ORADEA

De vânzare la

toate magazinele

de specialitate

Dilema politicii americane:

ÎN TRE RAȚIUNE ȘI IMPAS

Schimbarea administrației republicane — atât de grav compromisă prin politica „pe marginea prăpastiei” în „pragul războiului” — cu aceea a partidului democrat sîrmește, pe drept cuvînt, întrebarea: încotro se va îndrepta politica S.U.A.? Va continua ea să se bălăcească în mlaștina „războiului rece” sau va urma o cale dictată de rațiune și — apreciînd lucid raportul de forțe din lume evident defavorabil pentru lumea capitalistă — va recunoaște necesitatea unei apropieri între Apus și Răsărit?

Cumplitul impas în care se zbate politica „de pe poziții de forță” este acum recunoscut chiar de mulți dintre cei ce-l sprijiniseră pe defunctul Dulles la instalarea administrației republicane. Nu numai că am depărtat de noi masele largi de țărani, muncitori și tineri studenți prin spiritul reacționar și tonul de care este pătrunsă adînc diplomația noastră — a scris zilele trecute Walter Lippman în „New York Herald Tribune”. Dar ceea ce este esențial, comișînd greșeli atât de grozovane ca incidentul cu avionul „U-2” și recentul pelerinaj la Bonn (al ministrului de finanțe Anderson și Secretarului de stat adjunct Dillon care au căutat soluții pentru înlăturarea marasmului în care se zbate dolarul — N.R.), noi am dat naștere la îndoieli serioase în legătură cu priceperea noastră de a conduce alianțele.

Continuitate sau schimbare?

Opinia publică mondială așteaptă ca noul președinte și guvernul său să descifreze așa cum trebuie mandatul dat de alegători, care au votat nu pentru o simplă schimbare a decoru-

lui, ci pentru transformări curajoase și profunde.

Evident, acest lucru nu convine de fel adeptilor înveterați ai războiului rece ce agită formula „tradiției continuității politicii americane”, căreia acum i se face o reclamă zgomotoasă în S.U.A. Amintînd cititorilor săi că l-a sprijinit pe Kennedy în ceasul al doispnzezecelea al campaniei electorale, ziarul „New York Times” își exprimă satisfacția pentru faptul că noul președinte a obținut victoria la limită de voturi dat fiind că aceasta l-ar „obliga” chipurile să continue vechea

politică. De altfel, propovăduitorii politicii „bi-partizane” socoțesc că „tradiția continuității” este de pe acum garantată de împerejurarea că noul președinte a numit doi republicani în posturi cheie ale guvernului său: Dillon, actualul Secretar de stat adjunct, legat de marile monopoliuri ale industriei chimice prin firma „Dillon Read Co” va fi ministru de finanțe, iar Mc Namara, președintele companiei de automobile „Ford”, va fi ministru de război.

Acestor intrigi americani simpli le răspund cu dorința lor de pace, de îmbunătățire a relațiilor dintre S.U.A. și U.R.S.S. Cu ce s-a soldat politica de pe poziții de forță?, se întreabă mulți americani simpli, alături de oamnenii iubitori de pace din alte țări. Într-adevăr, mioapa politică care a adus nu o dată omenirea în pragul catastrofei unui al treilea război mondial n-a izbutit nici de fel să împiedice consolidarea sistemului socialist, să împiedice modificarea hărții lumii contemporane prin apariția unui număr tot mai impresionant de state suverane.

Impasul politicii de pe poziții de forță nu l-a determinat totuși pe anumiți oameni politici și comentatori americani să deschidă ochii și să pună cu desăvîrșire capăt iluziilor lor. Comișînd recentele dezbateri de politică externă din Sovietul Suprem al U.R.S.S., mai multe ziare americane, ca „New York Times” și „Daily News”, au pus semnul egalității între îmbunătățirea relațiilor dintre S.U.A. și U.R.S.S. și... trădarea intereselor naționale americane.

Un program de îmbunătățire a relațiilor sovieto-americane

La acțiunile lipsite de răspundere ale cercurilor agresive din S.U.A. și din alte țări occidentale, țările socialiste replică cu un program de îmbunătățire a relațiilor internaționale. Astfel, în sfera atât de importantă a relațiilor sovieto-americane s-au înregistrat mai multe inițiative, menite să le îndrepte spre un făgaș normal. Urarea conducătorului guvernului sovietic, N. S. Hrușciov — cuprinsă în telegrama adresată lui J. Kennedy cu prilejul alegerii acestuia ca președinte al S.U.A. — ca relațiile sovieto-americane să revină acolo unde se aflau pe vremea lui Franklin Roosevelt a fost urmată de alte inițiative concrete de cea mai mare însemnătate. Exprimînd speranța că odată cu preluarea funcțiilor sale de către noul președinte al S.U.A., atmosfera neprielnică care caracterizează în clipa de față relațiile dintre U.R.S.S. și S.U.A. va fi purificată. A. A. Gromiko a subliniat în raportul prezentat la recenta sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S. că guvernul sovietic este ferm hotărît să contribuie

la schimbarea în bine a relațiilor sovieto-americane.

Odată cu venirea noului an, U.R.S.S. a făcut un nou pas spre îmbunătățirea relațiilor cu S.U.A. La recepția care a avut loc la Kremlin cu prilejul Anului Nou, N. S. Hrușciov a declarat: „În timpul campaniei electorale, domnul Kennedy a spus că dacă ar fi el în locul președintelui și-ar exprima față de guvernul sovietic regretul în legătură cu zborul avionului „U-2”. Am dori ca odată cu plecarea vechiului președinte acest trist incident să rămînă de domeniul trecutului și credem că nu va trebui să revenim la el. Ținînd seama de toate acestea avem impresia că nu trebuie să insistăm asupra discutării acestor probleme la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. pentru ca prin evocarea trecutului urit să nu creăm obstacole în fața speranțelor unui viitor frumos”.

„Mai sînt puține zile pînă cînd John Fitzgerald Kennedy, noul președinte al S.U.A. îl va înlocui pe Eisenhower la Casa Albă. Nu e poate lipsit de interes să amintim că generalul Eisenhower a venit la putere acum opt ani după ce partidul republican se aflase în opoziție timp de douăzeci de ani, pînă la Franklin Delano Roosevelt. Din cei treisprezece președinți care s-au perindat între 1861 și 1933 numai doi — Cleveland și Wilson — au făcut parte din partidul democrat; ceilalți au fost membri ai partidului republican.”

Gestul prietenesc al conducătorului guvernului sovietic s-a bucurat de o bună primire în întreaga lume, opinia publică mondială salutînd noii pași făcuți de Uniunea Sovietică spre îmbunătățirea relațiilor cu S.U.A., relații de care depinde în cea mai mare măsură înșeninarea atmosferei politice internaționale. Insuși poporul american, votînd pentru John Kennedy și împotriva lui Richard Nixon, a condamnat politica de așitare a războiului rece, de înrăutățire a relațiilor internaționale. Ziarul „New York Herald Tribune”, care în timpul campaniei electorale l-a sprijinit de zor pe Nixon a scris: „Senatorul Kennedy și parti-

dul democrat au fost ridicăți pe culmile victoriei de valul stimei poporului american pentru regretatul președinte Roosevelt. Victoria lui Kennedy se explică prin promisiunea făcută alegătorilor că va continua tradițiile lui Franklin Delano Roosevelt”. Și aceasta nu este unica mărturie în acest sens, William Mathews, redactor al ziarului „Arizona Star” a publicat în numărul pe ianuarie al revistei „Atlantic” o scrisoare către noul președinte în care scrie: „Acum, cînd preluați acest post, poporul american așteaptă din partea dv. o nouă inițiativă în relațiile noastre externe... Numai pe calea tratativelor se poate diminua cursa înarmărilor, atunci tonurile economisite pot fi folosite pentru sporirea producției în întreaga lume. Diplomația poate reuși numai dacă veți pregăti Statele Unite în vederea consolidării păcii”.

Se înțelege, aceleași ițe îi leagă pe cei ce au trimis în luna mai 1960 deasupra hotarelor sovietice avionul „U-2” de cei care-i înarmează cu arme nucleare pe revanșarii vest-germani, de cei care pun la cale provocări în Laos și Congo, de cei ce trimit nave de război spre țărmurile Cubei. Dar posibilitățile agresorilor se restring continuu. S-a dovedit și se dovedește în practică că încercările agresorilor de a dezlănțui războiul pot fi curmate.

Leșirea din impas a politicii americane nu poate veni nici prin adoptarea, așa cum s-a propus la recenta sesiune de la Paris a Consiliului atlantic, a unei „contra-declarații” a N.A.T.O. la Manifestul Păcii elaborat la Consfătuirea de la Moscova a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești, nici prin planul Norstad-Herter menit să transforme N.A.T.O. într-o „a patra putere nucleară”, ci numai prin căutarea unor căi noi capabile să ducă la apropiere între Apus și Răsărit. Este rîndul să-și spună cuvîntul noua echipă care se instalează la Casa Albă la 20 ianuarie.

Z. Florea

Cea mai puternică armă

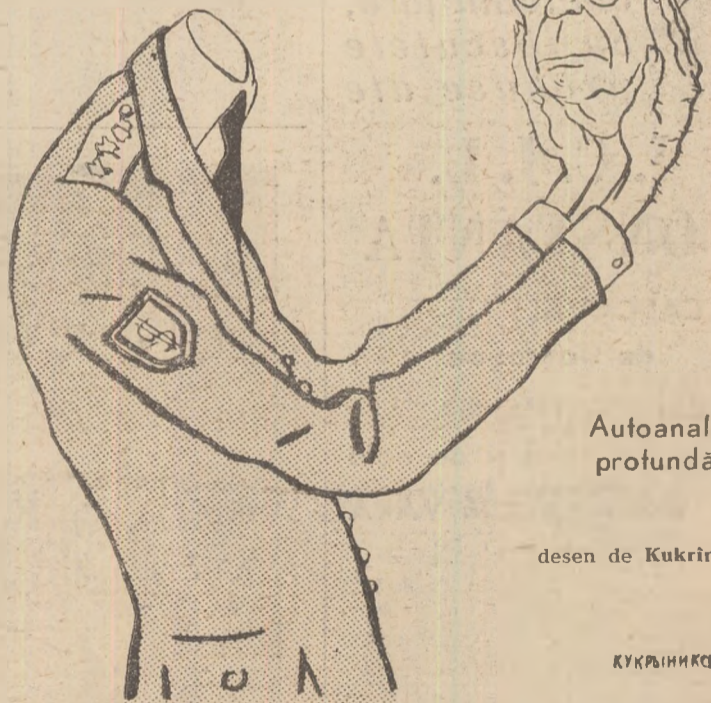
Intr-un interviu televizat, din preajma Anului Nou, răspunzînd la întrebările puse de ziariști în legătură cu lucrările celei de a XV-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Raul Roa, ministrul de Externe al Cubei a spus printre altele: „În centrul atenției acestei sesiuni a fost prezența lui Nikita Hrușciov. Lucru care se explică prin inepuizabila lui energie, tonul lui combativ, ironiile sale usturătoare, cunoașterea profundă a problemelor internaționale, dar mai cu seamă prin rolul important pe care-l joacă Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste în arena internațională. Toate problemele ridicate de el, inclusiv replicile, au stîrnit un uriaș interes. Luarea lui de cuvînt în problema acordării independenței țărilor coloniale a fost excelentă atât ca formă, cît și ca conținut.”

La un moment dat se părea că pur și simplu îl va face să leșine pe delegatul lui Franco, un bătrînel subred — întruchipare a celei mai înrăite reacțiuni. Apoi, în ciocnirea cu delegatul Filipinelor, Hrușciov, în numai cîteva cuvinte, i-a dat un răspuns nimicitor, iar pe Hammarskjöld l-a transformat într-o otreapă internațională. Nikita Hrușciov este un om extrem de sincer, înzestrat cu mult spirit. Într-o polemică politică el izbuteste să-și nimicească adversarul prin cîteva cuvinte”.

Arma cea mai puternică a Cubei, a subliniat în continuare Roa, este colaborarea ei cu țăările lagărului socialist.

In tradiționala urare de Crăciun, președintele S.U.A. a anunțat că e gata să se „autoanalizeze” și a adăugat: „Cînd privim în oglinda conștiinței vedem petele și deficiențele care întuneacă tabloul țării și al oamenilor...”

(Ziarele)

Autoanaliză profundă..

desen de Kukrinksi

КУКРИНСКИ-60